

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Franc Šetinc

LJUBLJANA, četrtek, dne 21. septembra 1961 - Leto III., šte. 259

ZAČETEK XVI. ZASEDANJA GENERALNE SKUPŠČINE

Mongi Slim predsednik

Tunizijski delegat v OZN bo prvi predstavnik afriške celine, ki bo predsedoval Generalni skupščini - Največja težava bo izvolitev novega sekretarja - SZ še vedno za "trojko" - ZDA odločno proti

NEW YORK, 20. sept. (Tanjug-Reuter). Danes popoldne po 16. uri se je začela prva delovna seja Generalne skupščine, na kateri so izvolili predsednika letošnjega XVI. rednega zasedanja in druge funkcionarje. Za predsednika je bil izvoljen tunizijski predstavnik Mongi Slim, prvi predstavnik afriške celine, ki bo predsedoval Generalni skupščini OZN.

Spravo tragične smrti Daga Hammarskjölda je vprašanje generalnega sekretarja trenutno potisneno ob stran berlinske krize in problem atomskih poskusov. V OZN že tri dni razpravljajo o položaju generalnega sekretarja in o usodnem poteku dogodkov v Kongu, kjer večina delegacij ocenjuje kot novo kolonialistično intervencijo. Po večeršnjih najkrajši seji v zvezi s smrtjo Daga Hammarskjölda se številne delegacije posvetujejo med seboj kako bi vsaj začasno našli zamenjo za generalnega sekretarja. Delegacije imajo več predlogov, kdor naj bi zadal opravljal dolžnost generalnega sekretarja. Trenutno razpravljajo o tem, ali naj predsednik letošnjega zasedanja hkrati tudi zadal opravlja to dolžnost. Predlagajo tudi, naj bi ustanovili posvetovalni forum sedanjih namestnikov oziroma naj bi dolžnost generalnega sekretarja prevzel za zadal eden njegovih sedanjih pomočnikov.

Sovjetski zunanji minister Gromiko je po večeršnji seji izjavil, da bi morala OZN imeti tri sekretarje, kakor je bil predlagal sovjetski premier. Stalni predstavnik ZDA v OZN Adlai Stevenson pa je po večeršnji seji izjavil, da ni moč odlašati z izvolitvijo generalnega sekretarja sprčo sedanjega položaja v Kongu in da bi bilo treba zadal imenovati začasnega generalnega sekretarja. Rekel je pa, da ameriška delegacija ne bo stavila predloge v tem smislu.

Diplomatski krogi v New Yorku sodijo, da bo Generalna skupščina imenovala Mongija Slima za začasnega sekretarja in da bo Sovjetska zveza, čeprav nerada, sprejela ta predlog kot začasni ukrep.

Kar zadeva sestavo bodočega sekretariata OZN, bo dokončna rešitev terjala dolgotrajne napore. Če bi sestavo sekretariata spreminili, bi bilo treba spreminiti ustanovno listino OZN. Ker pa je Zahod pri spremembi, bi bila rešitev v kompromisu, v tem da bi vzpostavili neke vrste koordinacijo ali direktorij za omejeno časovno razdobje, v katerem bi poiskali dokončno rešitev. Čeprav so tu velike težave, so imeli predstavniki izvenblokovskih držav večerj vsto medsebojnih posvetovanj o tem, katera rešitev bi bila spre-

Mongi Slim

Mongi Slim je stalni tunizijski predstavnik v OZN ter veleposlanik Tunizije v Washingtonu in Kanadi. Na kongresu Neodestura leta 1959 je bil izvoljen za člana glavnega odbora stranke in je dobil za predsednikom Habibom Burgibo največ glasov.

Rodil se je v Tunisu pred 53 leti. Studiral je pravo na univerzi v Parizu. Se kot študent je aktivno de-

lal v Zdrženju študentov Severne Afrike kot odločen nacionalist. Ko se je leta 1936 vrnil v domovino, se je razen z odvetništvom aktivno ukvarjal tudi s politiko. Izvoljen je bil za sekretarja Neodestura. Zaradi javnega nastopanja proti francoskim kolonialnim oblastem je bil dostikrat zaprt. Od leta 1952 do 1954 je bil stalno v zaporu. Leta 1955 je bil član tunizijske delegacije, ki se je v Parizu pogajala o neodvisnosti Tunizije. Prihodnje leto je kot zunanji minister podpisal dokončni sporazum o neodvisnosti Tunizije. Novembra 1956 je postal stalni tunizijski delegat v OZN.

jemljiva za velesile in celotno organizacijo.

Posebno pozornost vzbujajo tudi napovedani stiki med Gromikom in Ruskom.

V OZN prevladuje mnenje, da je že popustila največja zaostritve v odnosih med Sovjetsko zvezo in ZDA. Z vsjo pozornostjo so sprejeli poročila iz Moskve o razgovorih med Hruščevom in Spaakom. Sodijo, da bo tudi govor predsednika Kennedyja v Generalni skupščini izražal to rahlo

ublažitev v političnem vzdušju.

V središču pozornosti v OZN je nadalje kongski problem ozroma nova kolonialistična zarota prot. Kongu. Tu zavračajo in obsojajo nove Combejeve zahteve po umiku sil OZN iz Katanga. Sodijo, da bi bilo treba predvsem dati prednost kongoskemu problemu in razpravljati o nadaljnjih akcijah OZN za dokončno uveljavljanje sklepov Generalne skupščine in Varnostnega sveta.

HAMMARSKJÖLDA BODO PREPELJALI NA ŠVEDSKO

New York, 20. sept. (AP). Predstavnik OZN je izjavil, da bo OZN poslala v severnorodezijsko mesto Ndolo posebno letalo, ki bo prepeljalo na Švedsko posmrtno ostanke generalnega sekretarja Daga Hammarskjölda in drugih Švedov, ki so bili ubiti pri Ndoli. Kot je bilo že objavljeno, je švedska vlada sklenila pripraviti državni pogreb za pokojnega generalnega sekretarja OZN.

Truplo Daga Hammarskjölda leži od danes opoldne v neki cerkvi v Ndoli. Visoki komisar lord Alport v imenu britanske vlade, guverner Evelyn Hone v imenu severnorodezijske vlade ter predstavnik OZN, Švedske in federalne vlade bodo ob tej priložnosti izkazali zadnjo čast preminulemu generalnemu sekretarju OZN.

VS bo obravnaval sprejem novih članic

New York, 20. sept. (AFP). Kakor se je izvedelo iz ob-

večenih krogov, se bo Varostni svet OZN verjetno sestal v soboto, da bi obravnaval sprejem novih članic v Združene narode. Pred Svetom so kandidature republike Mavretanije, LR Mongolije in nove afriške republike Sierra Leone.

ZAKLJUČEK SOVJETSKO-KUBANSKIH RAZGOVOROV

Moskva, 20. septembra (Tass). Predsednik Prezidijskega Urhovnega sveta ZSSR Leonid Brežnev in predstavnik Kube dr. Osvaldo Dorticos sta podpisala danes v Moskvi skupno sovjetsko-kubansko sporočilo. Pri podpisu sporočila so bili navzoči najvišji sovjetski voditelji na čelu s premijerom Hruščevom in člani spremstva predsednika.

Sporočilo poudarja popolno soglasje obeh držav glede najvažnejših mednarodnih vprašanj, včetrši raz-

Včeraj popoldne so v okviru III. kongresa Zveze slavističnih društev Jugoslavije odprli pred Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani spomenike trem zaslužnim slovenskim slavistom, profesorjem dr. Francetu Kidriču, dr. Rajku Nahtigalu in dr. Franu Ramovšu. Slovenska odkritja so se udeležili razen udeležencev kongresa, dijakov in drugih tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj kot predsednik slavnostnega odbora, predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, podpredsednik dr. Joža Vilfan ter vrsta drugih uglednih političnih, javnih in kulturnih delavcev. Spomenike je odkril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar.

Foto: Svabič

Pogajanja v Ndoli

Seš civilne službe OZN v Kongu se že drugi dan pogaja s Čombejem - Novinarji nimajo dostopa do letališke zgradbe, kjer so pogajanja - Čombe postavlja vse zahtevnejše pogoje

NDOLA, 20. sept. (AP-Reuter-AFP). Na letališču v Ndoli se danes popoldne nadaljevali razgovori med Čombejem in predstavnikom poveljstva OZN v Kongu Kharijem, ki sta se sestala tudi davi, prvič pa večerj. Čombe je danes izjavil novinarjem, da doslej ni bil dosežen noben napredek v razgovorih.

Letališče v Ndoli je strogo zastraženo. Dostop k upravni zgradbi letališča, kjer se razgovarjata Čombe in Khari, je prepovedan vsakomur, razen službenim letališke uprave. Novinarji in opazovalci morajo ostati v razdalji 200 m.

Včerajšnji razgovori so trajali pet ur, današnji pa so bili prekinjeni zaradi žalnih slovesnosti pred odhodom letala, ki bo prepeležlo posmrtno ostanke Daga Hammarskjölda na Švedsko.

Čombe, ki je doslej ob vsaki priložnosti stavljal vsakršne pogoje, je zdaj stavljal pogoj, da se nadalje pogaja s katerikoli drugim predstavnikom OZN, razen s šefom civilne službe OZN v Kongu Kharijem. Tako zahtevo je sporočil v Leopoldville, preden je Khari prispel v Ndolo, da bi se z njim sestal. Vendar se je Čombe vzel temu razgovorju s Kharijem.

Čombe postavlja še druge zahteve OZN. Med drugim zahteva, naj zamenjajo poveljnika sil OZN v Katangi O'Briena. Novinarjem je danes rekel, da je predstavnik OZN "sporočil protipredlog", ki so jih sporočili OZN v New Yorku, da "zadal čaka odgovor".

Čombe pravi, da se noče pogajati s Kharijem zato, ker je Khari eden "najbolj odgovornih za dogodke v Katangi". Rekel je, da bo pogajanja prekinil in nočjo odpotoval v Elisabethville.

Po vesteh iz Leopoldville je OZN pripravljena odpraviti svojega dosedanjega predstavnika v Katangi O'Briena, "da bi ustvarili ugodnejše vzdušje". Sodijo, da bo O'Briena najbolj verjetno zamenjal Francoz Dumontet, ki je tudi prispel v Leopoldville, čeprav predstavnik OZN v Leopoldville ni povedal, zakaj prihaja Dumontet v Kongu. Menijo, da bo odpotoval v Elisabethville. Medtem ko je bil Čombe v hišnem zaporu v Leopoldville in Coquilhatville, je Dumontet navezal "zelo priske odnose" s Čombejem in notranjim ministrom Munomgom, zna-

nem po svoji okrutnosti in glavnem delu, ki ga je imel pri umoru Lumumbe.

Georges Dumontet je bil sicer namestnik šefa civilne službe OZN v Kongu Linierja, dokler je bil ta na tem položaju.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Rodezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih. Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Napovedi o dogovorih med Zahodom in ZSSR

Seja zahodnonemške vlade v zvezi z napovedmi, da stališča ZDA in Velike Britanije do Berlina ne ustrezajo gledišču Bonna

BONN, 20. sept. (Tanjug). V Bonnu so začeli proučevati rezultate, ki so bili doseženi na nedavnih razgovorih štirih zahodnih zunanjih ministrov v Washingtonu.

Na današnji seji vlade so obravnavali položaj v Berlinu in Nemčiji pred sestankom Rusk-Gromiko, zunanji minister Von Brentano pa je nato sklical tudi sejo zunanjepolitičnega odbora vlade stranke.

V dobro obveščenih krogih potrjujejo napovedi, da so ZDA in Velika Britanija pripravljene na dogovore z ZSSR o Berlinu, ki ne ustrezajo gledišču zahodnonemške vlade. Pripominjajo, da bi ugotovili postaviti na dnevi red tudi možnost "deatomizacije" Bundeswehra in določenega sodelovanja med Vzhodom in Zahodom Nemčije, kar zadeva nadzorstvo nad dohodi do Zahodnega Berlina. ZDA so na washingtonskih razgovorih baje osredotočile svojo politiko na tri točke: pravice zahodnih držav, da

in izpolnitev četrtega statusa z nadzorstvenim organom OZN. V okviru teh vprašanj naj bi sodila tudi omejitev obojestranske Bundeswehra glede na ustanovitve "cone zmanjšane napetosti" v Srednji Evropi in pa priznanje meja na Odr in Nisi.

Ce bi glede teh vprašanj dosegli trdna jamstva od ZSSR, bi bile ZDA baje voljne pogajati se o teh koncesijah: potrditev stanja, vzpostavljeneja v Berlinu 13. avgusta, kot dokončnega, načelno priznanje suverenosti pravic Nemške demokratične republike nad vsemi dohodi v Berlinu, odstranitev iz zahodnega dela mesta vseh političnih ustanov, katerih poslovanje ni nujno potrebno,

SPREJEM OB DNEVU ITALIJE NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU

Zagreb, 20. sept. (Tanjug). Ob dnevu Italije je bil da-

nes dopolnjen na mednarodnem zagrebškem velesejmu sprejem, ki so se ga udeležili predstavniki domačih in tujih razstavljavcev in drugi gostje.

Z jugoslovanske strani so se sprejema udeležili pooblaščen predstavniki komiteja za zunanjo trgovino Nikola Sušnjak, predsednik mešane italijansko-jugoslovanske zbornice ing. Filip Knežević, predsednik ljudskega odbora Zagreba Veselav Holjavec ter več predstavnikov gospodarskega življenja. Z italijanske strani so prišli na sprejem britanska gospodarska strokovnjaka s izmenjali mnenje o možnostih, da bi se gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo, zlasti na področju industrije, razširilo. V razgovorih sta sodelovala predsednik jugoslovanskega komiteja za gospodarsko sodelovanje z Veliko Britanijo Ivica Grotić in sekretar komiteja Milutin Mijatović.

Pred sprejemom pri Avdu Humu sta britanska gospodarska strokovnjaka obiskala predsednika jugoslovanskega komiteja za gospodarsko sodelovanje z Veliko Britanijo Ivica Grotić in določila z njim dnevni red za sestanek mešane jugoslovansko-britanskega komiteja za gospodarsko sodelovanje.

Italijanski veleposlanik g. Alberto Berio je prispel danes ob dnevu Italije na mednarodnem jesenskem velesejmu v Zagrebu košilo v hotelu "Esplanade".

Član ZIS in predsednik komiteja za zunanjo trgovino Sergej Kraigher je govoril o tem, da člani delegacije ministrstva za zunanjo trgovino Italije z državnim podsekretarjem g. Narcisom Longomjem na čelu.

IZJAVA NIKITE HRUŠČEVA

Dobrodošel vsak poziv za pogajanja

MOSKVA, 20. sept. Kakor poroča TASS, je premier Hruščev izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljen na vsake rešitve vseh mednarodnih sporov. »Sprejeli bomo vse pozive za pogajanja v interesu miru, ne glede na to, odkod prihajajo,« je poudaril sovjetski premier.

Premier Hruščev je dal to izjavo moskovskima časopisoma "Pravda" in "Izvestija" ob nedavni poslanici rimskega papeža Janeza XXIII., ki opozarja na ogromno odgovornost v sedanjem mednarodnem položaju in zahteva "svobodo in iskrena pogajanja" za ureditev svetovnih problemov.

Sovjetski premier je to papeževu poslanico označil kot dokaz, da "v tujini prihajajo čedalje bolj do spoznanja, da se nerazumnost in avanturizem v svetovni politiki ne bosta dobro končala" in dodal, da je sprejel papeževu poslanico z zanimanjem kot "dobro znamenje".

Nikita Hruščev je ponovil prejšnja sovjetska stališča do sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo in do splošne razoružitve. Dejal

Jugoslovanski dan na soluskem sejmu

Atene, 20. sept. (Tanjug). Ob jugoslovanskem dnevu na mednarodnem sejmu v Solunu je odpravnik poslov jugoslovanske veleposlanstva v Atenah Veselin Martinović priredil slovesen sprejem v prostorih našega paviljona. Na sprejemu so bili predstavniki ministrstva za severno Grčijo, predsednik solunske občine in številni grški gospodarstveniki.

BLEJSKI VELETURNIR

REZULTATI XII. KOLA:

Fischer : Trifunović
Udovčić : Bertok
Keres : Matanović
Petrosjan : Geller
Gligorić : Olafsson
Donner : Talj
Parma : Ivkov
Darga : Najdorf
Bisgueir : Portisch
Germek : Pachman

Sovjetski veleposlanec Geller se ne more ubraniti prošnjam skupin mladih prijateljev šaha, da se jim ne bo za spomin podpisal v beležke.

Mijatović odpotoval v Moskvo

Beograd, 20. sept. (Tanjug). Davi je odpotoval v letalom v Moskvo novi jugoslovanski veleposlanik v Sovjetski zvezi Cvjetin Mijatović.

Iraški minister v Kragujevcu

Kragujevac, 20. septembra. (Tanjug) Minister za industrijo republike Iraka Mohiedin Abdel Hamid je obiskal danes tovarno "Crvena zastava" v Kragujevcu. Predstavniki tega velikega delovnega kolektiva so seznanili gosta iz Iraka z razvojem in uspehi podjetja.

Spaak je imel zanimiv razgovor s Hruščevom

Bruselj, 20. sept. (Reuter) Podpredsednik belgijske vlade Paul Henri Spaak je po vrnitvi iz Moskve izjavil novinarjem, da so bili razgovori s sovjetskim premijerom Hruščevom "zanimivi, iskreni in koristni". Pripominja, da je osnova za pogajanja med Vzhodom in Zahodom. Premier Hruščev je "miren, toda odločen v nekaterih stvareh".

Spaak je izjavil, da bo poročal belgijskemu kralju in predsedniku vlade in da bo jutri odpotoval v Pariz, kjer bo govoril pred svetom Atlantske zveze.

Vzhodni diplomati se vračajo v Leopoldville

Leopoldville, 20. septembra. (Reuter). Odpravnik poslov sovjetskega veleposlanstva v Kongu Leonid Pogornov se je vrnil v Leopoldville, da bi ponovno vzpostavil diplomatsko misijo. Pogornov ne bo izročil nobenih poverilnic, ker poverilnice veleposlanika Jakovljeva pri zakoniti kongoski vladi niso izgubile veljave.

Po vesteh kongoške časopisne agencije so v Leopoldville prispeli tudi diplomatski predstavniki Poljske, ČSSR in republike Mali. Doslej so bili akreditirani: pri vladi premiera Gizenge in so prispeli naravnost iz Stanleyville.

Ljudska skupščina LRS se bo sestala 28. septembra

Predsednik Ljudske skupščine LRS sklicuje oba zbora Ljudske skupščine LRS na sejo, ki se začne v CETREK, 28. SEPTEMBRA 1961, ob 10. URI.

Počasem predlogu dnevnega reda bo Ljudska skupščina obravnavala:

1. poročilo o gibanju gospodarstva v I. polletju leta 1961 s posebnim ozirom na delovanje gospodarskega sistema;
2. predlog zakona o socialnih zavodih;
3. predlog zakona o knjižnicah;
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Prešernovem skladu;
5. predlog zakona o varstvu kulturnih spomenikov v LR Sloveniji;
6. predlog zakona o preimenovanju nekaterih fakultet v sestavi Univerze v Ljubljani;
7. predlog odloka o podaljšanju mandata občinskih in okrajnih ljudskih odborov;
8. predlog resolucije o nalogah komune in stanovalske skupnosti pri otroškem varstvu;
9. predlog sklepa o soglasju k finančnemu načrtu sklada LRS za šolstvo za leto 1961 in
10. razrešitve in izvolitve sodnikov.

Iz tajništva Ljudske skupščine LR Slovenije

Razgovori o gospodarskem sodelovanju z Veliko Britanijo

Beograd, 20. sept. (Tanjug). Član ZIS Avdo Humo je sprejel danes delegacijo britanskega gospodarstvenikov, v kateri sta predsednik londonske trgovinske zbornice lord Ebbishem in predsednik britanskega Izvoznega sveta za Evropo sir William Macfadden.

Avdo Humo in ugledna britanska gospodarska strokovnjaka so izmenjali mnenje o možnostih, da bi se gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo, zlasti na področju industrije, razširilo. V razgovorih sta sodelovala predsednik jugoslovanskega komiteja za gospodarsko sodelovanje z Veliko Britanijo Ivica Grotić in sekretar komiteja Milutin Mijatović.

Pred sprejemom pri Avdu Humu sta britanska gospodarska strokovnjaka obiskala predsednika jugoslovanskega komiteja za gospodarsko sodelovanje z Veliko Britanijo Ivica Grotić in določila z njim dnevni red za sestanek mešane jugoslovansko-britanskega komiteja za gospodarsko sodelovanje.

Italijanski veleposlanik g. Alberto Berio je prispel danes ob dnevu Italije na mednarodnem jesenskem velesejmu v Zagrebu košilo v hotelu "Esplanade".

Član ZIS in predsednik komiteja za zunanjo trgovino Sergej Kraigher je govoril o tem, da člani delegacije ministrstva za zunanjo trgovino Italije z državnim podsekretarjem g. Narcisom Longomjem na čelu.

Stanje 20. septembra: Področje visokega zračnega pritiska z jedrom nad Skandinavijo povzroča nad večjim delom kontinenta lepo vreme. Slabotne frontalne mase so dosegle severno Francijo in se je zelo počasi pomikalo proti vzhodu. Napoved za četrtek: Prejeto jasno vreme. Zjutraj in deloma popoldne v kotlinskih megli. Popoldne od zahoda nekoliko povečana oblačnost. Najvišje nočne temperature med 6 in 11, v Primorju 18, najvišje dnevne temperature okoli 27 stopinj C.

KOOPERACIJA S TUJIMI PODJETJI

Manj uvoza in večje izkoriščanje tehnične pomoči

Proizvodna in tehnična kooperacija naše industrije s tujino je začela od leta 1956 dobivati širši obseg in v mnogih podjetjih bolj intenzivno uporabljati tehnične izkušnje in proizvodni industrijskih proizvajalcev iz drugih dežel. Razen tega vsebujejo razne pogodbe o kooperaciji pretežno izmenjavo blaga v obliki nakupa delov in tehnične dokumentacije, ki jih kupujejo naša podjetja, če gre za tveganje iz bolj razviti dežel, oziroma dobav delov in tehnične dokumentacije azijsko-afriškim deželam, ki jim naša država tehnično pomaga pri industrializaciji.

Do začetka letošnjega leta je bilo registriranih kakih 211 pogodb o licencah, v katerih je obveznost naših podjetij, da bodo v obdobju od 3 do 10 let kupovali dele za proizvodnjo blaga za katero so dobila patente, tehnično dokumentacijo in tehnično pomoč pri solanju kadrov. Po številu licenc je na prvem mestu Zahodna Nemčija s 67 pogodbami. Slede Italija s 40, Francija z 22, Velika Britanija z 18, Avstrija s 17 in Švica s 16 pogodbami vsem ko imamo s posameznimi izmed drugih evropskih dežel manj kot deset pogodb. Značilno je, da imamo z ZDA sklenjene samo eno pogodbo o uporabi licenc.

Izmed dosedanjih pogodb jih je poteklo samo kakih 20, ker se dogaja, da jih naša podjetja podaljšujejo. Razen teh pogodb imamo precej neregistriranih, ki jih naša podjetja sklepajo s tujimi tiskalniki na bazi lastnih sredstev za njihovo plačevanje.

Po industrijskih panogah pride nad 36 odstotkov pogodb na strojno industrijo, kakih 20 odst. na elektrotehniko, 17 odst. na kemijsko in farmacevtsko, 10 odst. na motorno, 10 odst. na industrijo za prečiščevanje kovin, 4 odst. na ladjedelništvo in 3 odst. na podjetja iz drugih industrijskih panog.

Realizacija teh oblik kooperacije naše industrije s tujimi tiskalniki, dobiva v sedanjih oblikah težnjo, da se poslovni odnosi čedalje bolj usmerjajo na stvarno izkoriščanje tehnične pomoči in izkušnje za uvajanje novih tehnoloških postopkov za razliko od obdobja pred dvema ali tremi leti, ko je bil največje uvoz sestavnih delov. Razen tega dobiva v okviru našega deviznega režima nekaj industrijskih podjetij, v glavnem iz industrije motorjev, generalno dovoljenje in bančne garancije za izvoz delov za plačevanje uvoza delov od svojih kooperantov v tujini s pravico, da obdrže devize na določenih vrednostih v okviru pogodbe po proizvodni kooperaciji. V tem pogledu so naša posamezna podjetja specializirana v proizvodnji določenih proizvodov in da prek izvoza delov na bazi svetovnih cen dosežejo rentabilnost v poslovanju. To je skromen začetek integracije naše industrije na posameznih področjih svetovnega trga z upanjem, da bodo sčasoma prešla na veliko serijsko in množično proizvodnjo oziroma da se bodo rešila ozkih okvirov domačega trga za svojo proizvodnjo.

Za razvoj proizvodnega sodelovanja s tujino so najvažnejši proizvajalci opreme in kemijske industrije sprito zamožnostjo proizvodnih postopkov in izkušnje, ki si jih pridobijo po dolgotrajnem proučevanju proizvodnje in uporabi posameznih proizvodov. Ni smotno, da vsak proizvajalec izloči pot, ki se jo desetletje ubirali že znani svetovni proizvajalci, če je moč te izkušnje prenesti prek sodelovanja v objektivno poslovno korist. Ni dvoma, da se na-

je, poskusne faze, priprave in kontrolo proizvodnje, za solanje in specializacije in kolektivne biroje itd. Bolj smotno pa je njihovo izgrajevanje po potrebi in po končni orientaciji podjetja na določeno specializirano proizvodnjo ter po pridobljenih izkušnjah o možnostih prodaje in rentabilnosti proizvodnje. Zato so posamezna podjetja v skupini proizvajalcev orodnih strojev, gradbene

in rudniške opreme, motorjev in drugih zori le skupine proizvodov, ki predstavljajo njihov proizvodni program in začela razvijati izbiro proizvodov v posamezni skupini teh proizvodov. Na primer v naši državi izdelujemo 3-4 tipe pnevmatičnih kladiv za razne vrste poslov pa je potrebnih kakih 30 tipov. Zato smo morali doseči nekaj teh proizvodov tudi uvažati. Za proizvodnjo tako velikega števila

ti, ov je treba poznati izkušnje proizvajalcev v drugih deželah in ustrezne industrijske obrate prek samostojne konceptije v proizvodnji tehnično izpolniti. V tem pogledu dobiva proizvodna in tehnična kooperacija naše industrije s tujino kvaliteten gibanja, zlasti potem, ko so rastale velike možnosti za prodajo naših industrijskih izdelkov na trgih azijsko-afriških dežel.

Milutin Mijatović

Delavke pri kontroli daljinskih stikal, ki jih izdeluje »Tela« — obrat podjetja »Iskra« v Ljubljani.

Semafori na vseh večjih križiščih

Tovarna rešitev in signalno-varnostnih naprav »Tela«, ki je članica podjetja »Iskra«, je osvojila proizvodnjo novih električnih naprav.

Posebno pomemben je pričetek izdelovanja avtomatskih signalno-varnostnih naprav, ki imajo v urejanju prometa na mestnih križiščih zelo velik pomen. V glavnem je podjetje osvojilo izdelovanje dveh vrst takih naprav: železniških signalno-varnostnih naprav in semaforov, ki bodo urejali promet na cestnih križiščih.

Ijubljani se že prihodnje leto obetajo take avtomatske naprave za urejanje prometa na večjih mestnih križiščih. Posebno avtomatske naprave je v tem, da omogočajo uvedbo tako imenovanega »zelenega vala«, ki bo omogočil avtomobilom veliko večjo hitrost pri prehodu skozi mesto kot zdaj. Za kaj praviš, prav gre? Vsi vedo, da zelena luč pomeni prost prehod. S pomočjo nove naprave pa bo promet urejen tako, da bo voznik, ki bo imel na prvem križišču svetlo zeleno luč, tudi na vseh prihodnjih križiščih. Na podlagi podatkov, ki so jih zbrali na glavnih ljubljanskih križiščih, bo ta avtomatska naprava delovala namreč tako, da bodo semafori — v medsebojni povezavi — določeni skupini vozil, ali »valu vozil«, pripravili prosto pot, tako, da se jim na križiščih ne bo treba pogosto ustavljati. S pomočjo te naprave pa bo tudi pešcem zagotovljena večja varnost, saj bo naprava zadržala vozila čisto časa, da bodo vsi pešci čez cesto.

Podobne naprave bodo povečale varnost tudi v železniškem prometu, saj bo z novimi aparati omogočeno hitrejšo premikanje kretic, hkrati pa tudi preprečevale trčenja vlakov, ker naprava avtomatsko ne bo dala signala za prost prehod, dokler ne bo tir prazen.

Preiskava odoborniške komisije je med drugim pokazala, da tudi odnosi med strokovnim osebjem na poslovnem nivoju ustrezajo, gotovo zaradi različnih mnenj o nekaterih vprašanjih, ki jih niso mogli izražati vsi enako sproščeno. Tako so tisti, ki so si lastili odločilne besede, dušili vsa tista mnenja, ki niso ustrezala njihovim težnjam. Po zadnjih ugotovitvah na seji občinskega ljudskega odbora pa bo delovni kolektiv kmetijskega posredstva gotovo zbral toliko moči, da bo s podporo občinskih organov odpravil slabosti v samoupravljanju in gospodarjenju.

J. Petek

S seje sveta za kulturo in prosveto OLO Maribor

Spomenik NOV in novi kulturni domovi

Na nedavni seji sveta za kulturo in prosveto OLO Maribor so člani pod vodstvom predsednika prof. Jožeta Kosarja razpravljali o perspektivnem načrtu investicij na področju kulture v letih 1961—1965. Ugotovili so, da je predsednik OLO skupaj s političnimi organizacijami obljubil v prihodnjih treh letih 450 milijonov dinarjev za preureditev stavbe Slovenskega narodnega gledališča. Tako računajo, da bo za investicije v kulturi v prihodnjih petih letih na razpolago skupaj okrog 850 milijonov v glavnem iz sredstev občinskih ljudskih odborov. Ta investicijska sredstva bodo porabili v Studijski knjižnici, SNG Maribor in v nekaterih drugih kulturnih ustanovah.

Zavod za spomeniško varstvo bo nadaljeval vzdrževalna dela v muzejih in spomeniško zaščitnih objektih, kot so Židovski in Vodni stolp, sinagoga, na freskah na gradu Dornava in v Slovenski Bistrici itd. Tudi gradnji kulturnih domov bodo posvetili večjo pozornost in predlagali občinski ljudski odbori, naj pospešijo že začete gradnje. Prav tako bodo sekaterne občine začele graditi nove kulturne domove, ki bi naj postali splošna družbena središča.

Razprava je pokazala, da so v mariborskem okraju pri kinofunkcijah šele na začetku poti. Sedanje kino dvorane bodo opremili in preurejali in uredili tudi nekaj novih. V Mariboru bi potrebovali vsej še eno kino dvorano, ker bi le tako lahko zadovoljili trenutne potrebe. Tudi knjižnice delajo ponedek na hodnikih in drugih neprimernih prostorih. Zato bo treba najprej zagotoviti primerne prostore in najnujnejšo opremo in šele potem nabavljati knjige. Svet bo predlagal občinskemu ljudskemu odboru,

naj povsod ustanovi občinske knjižnice.

Člani sveta so v razpravi o vzdrževanju in postavljanju novih spomenikov menili, da mora Maribor v tem perspektivnem obdobju dobiti spomenik NOB. Predlagali so, naj se konkretni dogodki iz NOB na področju Stajerske slikarske in kiparske upodobitve in zagotovitve sredstev za odkup teh del. Po njihovem mnenju bi morali investitorji pri gradnji javnih in drugih zgradb predvideti tudi določeno vsoto za likovni okras teh poslopj.

Razpravljali so tudi o gradnji umetniškega paviliona, v katerem bi priredili občanske razstave. Pobudo za to gradnjo je dala Društvo likovnih umetnikov. Predvidevajo namreč, da si bo Umetnostna galerija kot stalna ustanova sčasoma uredila tudi svojo

stalno razstavo. V tem primeru pa v Umetnostni galeriji ne bo prostora za priredjanje občanskih razstav.

Člani sveta so menili, naj projektanti novih stanovanjskih blokov ne pozabijo na likovne umetnike in na podstrepjih uredijo primerne prostore za njihove ateljeje. V razpravi so opozorili tudi na potrebo po povečanju sredstev za gostovanje tujih ansambljev in umetnikov v Mariboru, saj zaradi tega že sedaj večkrat Mariborčani ne morejo gledati vrhunskih storitev na raznih koncertih in v drugih gostovanjih tujih umetnikov.

Na seji so sklenili, da bodo ukinili nagrade kulturnim delavcem ob Prešernovem prazniku in namesto tega podeljevali nagrade ob Mariborski kulturni reviji. Pooblastili so upravni odbor Mariborske kulturne

revije, naj izdela pravilnik o nagradah za kulturne delavce. Te nagrade bodo sčasoma razširili tudi na glasbeno, literarno in nekatere druge področja.

Člani sveta so grajali tudi poslovanje tajništva za družbene službe okraja Maribor, ki je brez razprave v svetu objavilo v perspektivnem družbenem načrtu o prosveti. Svet je izjavil, da ni odgovoren za netočne, površne in pomanjkljive podatke v perspektivnem družbenem načrtu, ki zahtevajo prosveto. Opozorili so tudi na nepravilnosti tega tajništva pri črpanju sredstev s posameznih pozicij proračuna. Na primer izplačalo 60.000 dinarjev s postavke »jubilejne razstave« za baletno predstavo za prosvetne delavce v Slovenskem narodnem gledališču. — jam

SLOV. BISTRICA Tovarna stekla se je priključila obratu steklarne „Boris Kidrič“

S 1. septembrom se je tovarna stekla v Slovenski Bistrici priključila kot samostojen obrat tovarni stekla »Boris Kidrič« v Rogaske Slatine. Osrednji delavski svet je te dni razpisal dopolnilne volitve za osrednji delavski svet in volitve za obratni delavski svet.

Tako bodo člani delovnega kolektiva v obratu Slovenske Bistrice volili 18. septembra deset članov za osrednji delavski svet in 20 članov za obratni delavski svet. S tem se bo število članov osrednjega delavskega sveta zvišalo od 30 na 40 ljudi.

V slovenjebistriškem obratu je bila tudi konferenca celotnega kolektiva, na kateri so sprejeli obe kandidaturi listi. Obratni delavski svet bo takoj ob začetku svojega poslovanja samostojno odločal o osebnih dohodkih, o sprejemu in odpustu delovne sile ter o disciplinski politiki.

Slovenjebistriški obrat je že predlagal osrednjemu delavskemu svetu, da bi ustvarjali čisti dohodek od obrata delil 12 odst.

ga sveta zvišalo od 30 na 40 ljudi.

Na sestanku kolektiva je govoril tudi sekretar steklarne Rogaske Slatine in. Vojislav Džinovski in poudaril, da v novem podjetju ne morejo biti take razlike v osebnih dohodkih med posameznimi obrati. Opozoril je na potrebo po zmanjšanju loma, ki je znašal v slovenjebistriškem obratu 33 %. Zmanjšali bodo tudi režijske stroške pri uslužbenih najmanj za 7 milijonov na leto in v tehničnih in organizacijskem pogledu izpopolnili poslovanje. Prav tako bo treba čimprej izboljšati nemogoče higienske razmere delavcev predvsem v obratu za izdelovanje okrasov. Člani kolektiva so predlagali, naj uslužbenec ukine honorarje za dežurstvo v popoldanskih urah. K.

Na sestanku kolektiva je govoril tudi sekretar steklarne Rogaske Slatine in. Vojislav Džinovski in poudaril, da v novem podjetju ne morejo biti take razlike v osebnih dohodkih med posameznimi obrati. Opozoril je na potrebo po zmanjšanju loma, ki je znašal v slovenjebistriškem obratu 33 %. Zmanjšali bodo tudi režijske stroške pri uslužbenih najmanj za 7 milijonov na leto in v tehničnih in organizacijskem pogledu izpopolnili poslovanje. Prav tako bo treba čimprej izboljšati nemogoče higienske razmere delavcev predvsem v obratu za izdelovanje okrasov. Člani kolektiva so predlagali, naj uslužbenec ukine honorarje za dežurstvo v popoldanskih urah. K.

S SEJE OBLO MOSTE-POLJE

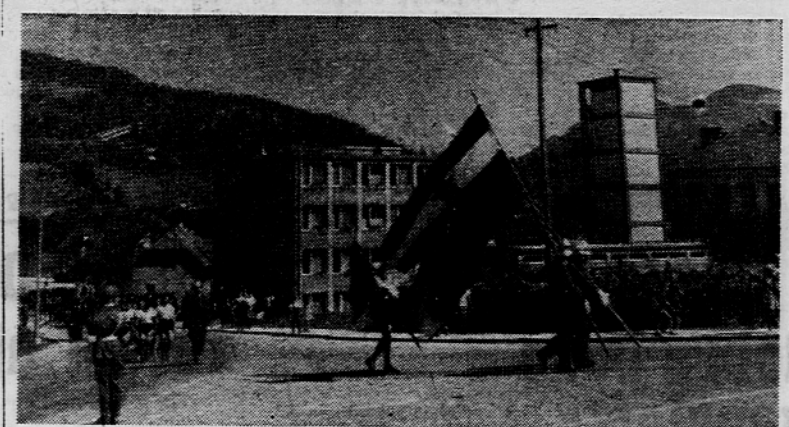
Povečani dohodki

Na zadnji seji obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Moste-Polje so razpravljali o razvoju gospodarstva in realizaciji proizvodnje v letošnjem prvem polletju v tej komun. Ugotovili so, da se je celotni dohodek v primerjavi s istim obdobjem lani povečal v vseh panogah gospodarstva. Najbolj so povečali dohodki v industriji, in sicer za 25 odstotkov več kot v istem času lani. Za to ima največjo zaslugo Pa-

pirnica Vevče, kjer so spravili v pogon nov papirni stroj, ter Mestni kombinat Emona, ki je začel proizvodnjo. Tudi v kmetijstvu so precej povečali dohodke, na kar so najbolj vplivali do seženi uspehi v Kmetijski zadruzi Polje ter v Agro kombinatu, ki ima obrate v Zadobrovi, Dolsem in Zaloga. Letos je Agro kombinat pridobil z najemom 61 ha zemljišč.

V občini Moste-Polje so

realizirali v prvem polletju za 17 milijard 839.944 milijonov dinarjev vrednosti. Na povečan obseg celotnega dohodka je predvsem vplivalo dobro gospodarjenje v Kmetijski tovarni, Kolinski tovarni, Mineralu, Papirnici Vevče, Totri, Emoni, Izolirki ter drugih gospodarskih organizacij. Velja omeniti, da niso ob povečanju celotnega dohodka povečali števila delavcev. Nove delavce so zaposlili samo v industriji. — dm

Minulo nedeljo so v Ravnah na Koroškem slavnostno odprli nov gasilski dom. Slavnosti so se udeležili številni gasilski funkcionarji, med njimi tovarisa Dimec in Pšenčnik. Simbolični trak na novem gasilskem domu je prerezal zvezni ljudski poslanec Gregor Klančnik. Nov gasilski dom je med najmodernejšimi v Sloveniji. Ima pet garaž, lep gasilski stolp, sodobne stanovanjske prostore in prostore za izobraževanje. Foto: Kamnik

Domenki

Med egiptovskimi mladimi agronomi, ki so prišli letošnjo pomlad na prakso v Slovenijo, je tudi MOHAMED SIVOJLIN, ki je bil že od marca na kmetijskem gospodarstvu o Belčincih.

»Rad delam,« je povedal v pogovoru, »čeprav direktor posredstva pravi, da nam ni treba delati, ker smo samo na praksi. Kako naj samo gledamo delavce, kako delajo oni? Zato se dobro razumem z vsemi. Vaši ljudje so nas lepo sprejeli in nam pokajo vse, kar nas zanima in kar nam lahko koristi pri našem kmetijstvu v Egiptu.«

»Ali ni velike razlike med obdelovanjem zemlje pri nas in pri vas?«

»O, ta je zelo velika. Na primer: od setve do zorenja kornice preteče pri nas polovica manj časa kot pri nas. Temu mora biti prilagojeno obdelovanje. Kljub temu pa se bomo pri vas mnogo naučili, predvsem o uporabi strojev.«

»Ste bili tudi kje drugod v naši državi?«

»Da. Preden smo šli na posredstvo, smo bili vsi skupaj na tedaj vašega jezika. Tam smo se toliko naučili, da se za sijo lahko pogovarjamo z vašimi ljudmi. Pred kratkim, ob prihodu državnikov nevezanih držav na konferenco, ki je bila v Beogradu, je bil prisostvalnik sprejemu našega predsednika Naserja. V Beogradu je bilo veliko vaših ljudi, ki so zelo dobri.« J-k

Gibanje ljudi Slovesna plošča

BLEB do 29. septembra priplul v Solun.
BOHINJ je 15. t. m. priplul v New York, kjer iztovarja tovora.
BOVEC se mudi na Reki, od koder bo izplul 29. sept. v Trst, Koper in nato New York.
BELA KRAJINA iztovarja na Reki.
BHAC iztovarja premo v Barletti.
DUBROVNIK je 19. t. m. priplul v Montecarlo.
GORANKA je na poti iz Los Angelesa proti Panami.
GORENJSKA je izplula iz Džiboutija proti Karachiju.
KOROTAN bo 24. septembra priplul v Hong Kong.
LJUBLJANA je iz Šibenika na poti proti Zdanovu.
MARTIN KRPAJ je v Solunu.
PIRAN reže valove Tihega oceana na poti proti San Diegu.
POHORJE je 20. t. m. priplul v Emden.
ROG je izplul iz Djakarta proti Cuddalore.
TRBOVLJE natovarja v Luskah zah. Amerike za Mediteran.
ZELENGORA natovarja les v Leningradu za Italijo.

S ŠOFERJI »GLOBUS-ŠPEDICIJE« NA POT

VOJKO ČERNEČ

Od Ljubljane do Hamburga

Tranzitno cesto Graz—Salzburg bi lahko primerjali z našo Postojno—Reko. Ponekod ni celo prav nič boljše kot cesta Bohinj—Bled in kar me je zlasti začudilo. Na marsikaterem ovinku zakrivajo pregled razne kašče, šupe ali hiše, ki stojijo takorekott sredi ceste. Pri nas bi jih že davno podrli!

Druge značilnosti omenjene avstrijske transverzale pa je brez dvoma veliko število gostišč in bencinskih črpalk. Tujec lahko z gotovostjo računati, da bo med vsako skupnino hiš, ki jih vidi od daleč, našel črpalno za gorivo in gostilno. Precej drugačna slika, vsaj kar zadeva črpalke, kot na primer naša relacija Kranjska gora—Ljubljana, kjer najdemo lahko zasilno črpalno v Kranjski gori, na Jesenicah, Kranju in v Ljubljani! In pika.

Gostišča so v Avstriji res gostišča. Zanimaja me, kaj bi doživel pri nas tisti potnik, ki bi se upal ob starih zjutraj buditi gostilničarja in ga prositi, naj mu pripravi zajtrk. Šofer, s katerim sem potoval, pa je to

na drugi strani Karavank brez strahu storil in zajtrk tudi dobil. Medva vsak dan eden izmed uslužbenec »dežura«. Tudi cene se bistveno ne razlikujejo od »uslug« naših gostincev.

Precej drugačna pa je slika v Nemčiji. Ozko in natrpano avstrijsko cesto »zamenja« široki »autobahne«. Široko betonsko cestišče z zelenico po sredini dovoljuje le enosmerni promet »Alfa-romeo«, 15-tonski avtomobilnik »Globus-špedicije«, ki vozijo po skrajnem desnem delu ceste s hitrostjo 65 km na uro. Toda, zdelo se mi je, da stojimo. Kajti, mmo nas so švigali avtomobili. Drug za drugim, v kratkih presledkih... Ure in ure dolgo. Manj kot 100 km na uro ni vozil nihče.

Bencinski črpalke ob avtomobilskih cestih je dovolj. Ob njih so majhna gostišča. Majhna gostišča z visokimi cenami. Steklenica colo-cole (ki je milogrede povedano slabša kot naša koka, vsaj za moj okus) velja 80 pfenigov, majhen zvezek z malo krompirja in kumarico solata stane 5 mark, črna kava

1 marko in 80 pfenigov, tridecilitrska steklenica piva 1 marko in deset pfenigov. Toda kava je precej slabša, kot tista pri ljubljanskem »Daj-danu« za tri kovače. Gostišče ob avtomobilski cesti je približno vsakih 100 kilometrov in vrlj »btrli«, vedo, da žejen in lačen potnik ne skopari. Zato so cene tudi precej višje kot pa v gostiščih po vaseh ali mestih. Kaj pa postrzeba? Kar je res, je res: brezhibna! Toda, tisti, ki je bolj običen, ali če ob gostišču »pristan« na primer z najpogostejšim mercedesom, je pri postreženju obkrožen z dvema človeka! Drugi lahko malo počaka! Precej drugače kot pri nas, kjer je v večini primerov (ne sicer povsod) potestroje goste po načelu »kdo prvi pride, prvi meje«.

Kaj prodajajo v gostiščih ob avtomobilski cesti München—Hamburg? Vrsto sladkih sokov in brezalkoholnih pijač, narezke, najrazličnejša jedila in slaščice. Najbolj »alkoholna« pijača pa je pivko, ki si ga upajo piti le najkorajnejši šoferji. Zakaj?

Na neki bencinski črpalki, kjer so v bližnjem bifeju prodajali colo-colo in najrazličnejše sokove, smo vprašali, če piva nimajo.

— Pivo? Ali pijete alkohol, kadar vozite? Pazite, naša policija je zelo stroga! Uslužbenec je to povedal tiho in previdno, da ne bi kdo slislal.

Zaman sem se oziral v gostiščih ob avtomobilski cesti po vinu ali celo — žganju!

Kljub širokim, enosmernim cestam in naravnost drastičnim kaznim proti morebitnemu alkoholizmu za volanom pa so nesreče zelo pogoste. Razbite avtomobile smo videli ob cesti vsaj vsakih 100 km. Občudovati pa sem moral naglico, s katero so popravili razbitine s ceste, kako hitro so odpejali ponesrečene in hitro ukrepale policije. Kajti ob tako gostem prometu si nihče ne more privoščiti preiskave na »licu« mesta.

Nesreče so, pravijo, ob tako gostem prometu in veliki hitrosti — nujno zelo, ki ga nihče ne more preprečiti. In res, ni jih malo. V ta-

sopisu, ki mi ga je vsilil nek prodajalec, sem bral, da so nesreče na zahodno nemških cestah v prvi polovici letošnjega leta terjale več kot 6000 življenj, poškodovanih pa je bilo skoraj 200.000 ljudi.

SEJMI OBRABLJENIH VALJEV

Nekaj pred odhodom proti Hamburgu sem slučajno videl reklamni prospekt »Vrdke« J. Milanovičev in Co. iz Münchna, ki ponuja odlične, ne sicer povsem nove, toda brezhibne avtomobile po »konkurenčnih« cenah. »Vaš sorodnik ali prijatelj naj na naš račun vplača znesek in željeni avtomobil bo prejel v najkrajšem roku.«

Redki so tisti Nemci, ki kupijo rabljen avtomobil? Zakaj? Znanec mi je pripovedoval:

— Nemci so varčni ljudje. Če prodajo avtomobil, ga prodajo zato, ker bi popravil veljalo več, kot je voz vreden. Možno pa je, da lahko kupiš dobro ohranjeno motorno kolo. Kajti vsakdo se motorja slejko prej naveliča in si kupi — avtomobil!

In če se kdo le odloči za nakup rabljenega avtomobila, ga ne bo kupil od posrednika, temveč od lastnika — s pomočjo oglasa v časopisu. To je ceneje.

Prospekt, ki poudarja, da lahko Jugoslovani povsem zaupajo »Vrdke« v rokah

»rojakov«, me je spodbudil k bežnem ogledu »solidne« trgovine z rabljenimi avtomobili.

Prodajalec (če jih lahko tako sploh imenujemo) rabljenih vozil v Nemčiji zelo hitro najdemo. Ozrete se malo okrog in pogledate, kje so kakšne ruševine, sware spomin na drugo svetovno vojno. In tam boste skoraj gotovo našli ogrožen prostor z rabljenimi avtomobili kot žolod pod hrastom. Vse te »Vrdke« imajo naslov »Prodaja rabljenih avtomobilov«, ime trgovca in telefonsko številko. (Čeprav bi se morale imenovati pravilno »Prodaja OBRABLJENIH avtomobilov«.)

Tovrstna trgovina je valjiva za marsikatero »poslovnega moža« brez strokovnih kvalifikacij in začetenega kapitala. Zato, ker skoraj vse poslujejo po sistemu »komisije« prodaje. Lastnik, ki sam ni mogel ali hotel prodati vozila, se s trgovcem dogovori za ceno. Le-ta »nabije« svoje odstotke. Ko kdo rabljeni voz kupi, pride prejšnji lastnik po denar in kupčija je končana.

Vendar bi trgovci z obrabljenimi vozili prililno slabo živeli, če ne bi bili odvisni od eksporta. Da, od eksporta rabljenih avtomobilov. In v to smer teži jedro njihove dejavnosti. Kot pravijo, so najboljši kupci grške agencije in trgovci. Na »au-

tobahnu« smo srečevali tovrstnike z grško oznako, ki so vozili opesane »konje« na dveh ali štirih kolesih. Pa tudi Jugoslovani se lahko ponosimo s prililno visoko številko uvoženih rabljenih avtomobilov. Zato tudi poplava ponudb, cenikov in prospektov najrazličnejših »Vrdke«.

Kakšne pa so cene na nemškem »trgu«? Bolj ko potujete proti severu, nižje so cene. Zato trgovci (potem ko imajo v rokah naročnico, seveda) nakupujejo avtomobile v Frankfurtu ali Hamburgu, prodajajo pa jih v Münchnu ali Stuttgartu.

Naj navedem samo nekatere. Fiat 600 je dražji kot Opel-Olimpia (model 1959). Pač zaradi cestnega davka, ki v Nemčiji raste s številom kubikov. Prvi velja 3450 mark, drugi pa 2950 mark. Skratka — manjši je avtomobil, dražji je. Opel-Olimpia (mod. 1953) je moč kupiti, če imate v žepu od 900 do 1300 mark, volkswageni (mod. 1953—1960) stanejo od 1000 do 3500 mark, najrazličnejši DKW od 800 do 4000 mark, motorno kolo BMW (mod. 1957) 400 do 500 mark itd.

Cene na prospektu omejene trditve pa so vžje za avtomobile enake kakovosti od 35 do 60 odstotkov. Kdo bi jim zameril! Saj morajo tudi živeti, kajne?

GOVOR KONGOŠKEGA PREMIERA ADULE

Pustolovci vseh baž podpirajo Čombeja

Premier Adula je pozval vse državljane, naj se odzovejo pozivu vlade in naj bodo pripravljeni na boj za likvidacijo katanškega secesionizma

LEOPOLDVILLE, 20. sept. (AFP). »V mreži, katerih niti drže v rokah kapitalistični imperialisti, je vzrok smrti Daga Hammarskjölda,« je danes v govoru po Leopoldvillskem radiu izjavil kongoški ministrijski predsednik Cyril Adula. Dejal je, da so zagrešili »grd in sramotni zločin« in pripomnil, da to ni prvi zločin kapitalističnih sil.

Premier Adula je nadalje dejal, da je »v tej mreži tudi izdajalec Combe, ujetnik finančnih skupin in tujih pustolovcev«. Pozval je, da je treba uničiti katanški secesionizem.

Cyril Adula je poudaril: »Od danes ne bomo stedi z nobenimi silami za likvidacijo secesionistične Katange, ki se je doslej držala na nogah sprčo dvoli-

nosti trustov in velikih kapitalov. Vsek državljan naj bo pripravljen odzvati se pozivu vlade, da izpolni svojo dolžnost v Katangi. Od tega trenutka so kongoške čete v pripravljenosti.«

Premier Adula je v svojem govoru poudaril, da katanške vojske ne podpirajo samo Belgijci, ampak tudi »pustolovci vseh baž, ki so krivi ropanja in umorov v

Alžiriji. Katango podpirajo Rodezija, Južna Afrika in Velika Britanija, katere sovrastvo do črncev je vsemu svetu znano.«

Cyril Adula je poudaril, da se bo Kongo brez milosti silil ustavljati s silo. »Tisti, ki podpirajo odcepitev Katange, bodo videli svoje upe pokopane in jih bo zadela odgovornost za toliko izgubljenih življenj,« je zaključil kongoški ministrijski predsednik.

V Leopoldvillu so bile pred poslopjem britanskega veleposlaništva protiimperialistične demonstracije. Skupine mladih Kongoza-

nov so vzklikale »Smrt imperialistom!« ter razbile okna na sosednjem portugalskem poslopiju. Demonstranti so se potem napotili proti poslopju francoskega veleposlaništva v Leopoldvillu, vendar jih je policija razgnala.

Youlu grozi švedskim misionarjem

Brazzaville, 20. septembra (AFP). Tu so uradno potrdili, da je predsednik Kongo (bivši francoski Kongo) opat Fulbert Youlu zagrozil švedskim misionarjem, da jih bo izgnal iz države, če Švedska ne bo umaknila svojih čet, ki so pod poveljstvom OZN v Katangi. Ta sklep je Youlu sporočil predsedniku evangelističnih misijonov Lindgrenu.

Japonska bo zahtevala odškodnino

Tokio, 20. sept. (Reuter). Japonska vlada je sporočila sovjetski vladi sporocila, ki so v vrednosti 5,4 milijona dolarjev. Indonezija bo dobila plačala v rupijah, tako da bo Indonezija dobila kot darilo v ustreznih rupijah vrednosti okrog 2 milijona dolarjev za načrte gospodarskega razvoja države, prav toliko pa bo dobila v enak namen na posodo. Od leta 1956 so ZDA dobavile Indoneziji pod podobnimi pogoji razne kmetijske presečke, predvsem riža, v skupni vrednosti nad 173 milijonov dolarjev.

SKLEPI SVETA ARABSKE LIGE

Vsestranska pomoč Alžiriji

Na zasedanju so v celoti podprli sklepe beograjske konference - Arabske države naj prekinajo odnose z Južnoafriško unijo

KAIRO, 20. sept. (Tanjug). Svet Arabske lige je večer končal redno zasedanje v Kairu. Sprejel je več resolucij in sklepov. Po mnenju tukašnjih političnih opazovalcev sta dve politično zelo važni.

Prva je resolucija, ki v celoti podpira zaključke in sklepe beograjske konference izvenblokovskih držav glede vseh arabskih problemov, boja proti kolonializmu in naporov za okrepitev svetovnega miru.

Druga resolucija, ki ji prisojajo veliko važnost, se nanaša na alžirsko vprašanje. Resolucija zahteva, naj vse države, članice lige, začno uresničevati sprejete sklepe o vsestranski pomoči Alžiriji v tem odločilnem trenutku njenega boja za neodvisnost, posebej pa sklepe skupnega vsearabskega obrambnega sveta.

Svet Arabske lige je tudi sklenil, naj vse arabske države skupaj z izvenblokovskimi in drugimi prijateljskimi državami, napno vse sile za to, da bi bila na letnjem zasedanju Generalne skupščine OZN sprejeta resolucija o popolnem priznanju pravice Alžirije do neodvisnosti in da bi se svetovna organizacija aktivno zavedla za pravice alžirskega ljudstva. »Vse članice lige si bodo nardile prizadevanja, da bi čimprej priznale časovno alžirsko,«

»tudi druge države, k čemu doslej še niso stari- le. Svet Arabske lige je razen tega sklenil, da arabske države ne smejo priznati Južnoafriške unije, katere vlada izjavlja politiko rasne diskriminacije. Tiste države, ki se imajo diplomatske odnose z Južnoafriško unijo, naj jih pretrgajo.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Svet Arabske lige je razen tega sklenil, da arabske države ne smejo priznati Južnoafriške unije, katere vlada izjavlja politiko rasne diskriminacije. Tiste države, ki se imajo diplomatske odnose z Južnoafriško unijo, naj jih pretrgajo.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

KAIRO, 20. sept. (Tanjug). Svet Arabske lige je večer končal redno zasedanje v Kairu. Sprejel je več resolucij in sklepov. Po mnenju tukašnjih političnih opazovalcev sta dve politično zelo važni.

Prva je resolucija, ki v celoti podpira zaključke in sklepe beograjske konference izvenblokovskih držav glede vseh arabskih problemov, boja proti kolonializmu in naporov za okrepitev svetovnega miru.

Druga resolucija, ki ji prisojajo veliko važnost, se nanaša na alžirsko vprašanje. Resolucija zahteva, naj vse države, članice lige, začno uresničevati sprejete sklepe o vsestranski pomoči Alžiriji v tem odločilnem trenutku njenega boja za neodvisnost, posebej pa sklepe skupnega vsearabskega obrambnega sveta.

Svet Arabske lige je tudi sklenil, naj vse arabske države skupaj z izvenblokovskimi in drugimi prijateljskimi državami, napno vse sile za to, da bi bila na letnjem zasedanju Generalne skupščine OZN sprejeta resolucija o popolnem priznanju pravice Alžirije do neodvisnosti in da bi se svetovna organizacija aktivno zavedla za pravice alžirskega ljudstva. »Vse članice lige si bodo nardile prizadevanja, da bi čimprej priznale časovno alžirsko,«

»tudi druge države, k čemu doslej še niso stari- le. Svet Arabske lige je razen tega sklenil, da arabske države ne smejo priznati Južnoafriške unije, katere vlada izjavlja politiko rasne diskriminacije. Tiste države, ki se imajo diplomatske odnose z Južnoafriško unijo, naj jih pretrgajo.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidaturu arabskih držav za izpraznjena mesta v organih OZN.

Bojnikar, sklonjen nad ranjenim Kongožanom, ki je med prevozom v prtljajniku avtomobila umrl.

Zasedanja vzhodnoevropske gospodarske organizacije

Sofija, 20. sept. (Tanjug). V Sofiji je od 12. do 15. septembra zasedala stalna komisija za kmetijstvo vzhodnoevropskega sveta za medsebojno gospodarsko pomoč. Razpravljali so predvsem o mehanizaciji in elektrifikaciji kmetijstva.

Siroči je v Sofiji začela zasedati tudi stalna komisija za električno energijo Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč. Na zasedanju bodo razpravljali o izkoriščanju voda Donave.

Ameriška agencija za razorožitev

Washington, 20. septembra. Predstavniki kongresa ZDA je sinoči sprejel osnutek zakona o ustanovitvi agencije za nadzorstvo nad oborožitvijo, ki bi bila pristojna za vse dejavnosti ZDA v zvezi z razorožitvijo.

INDIJSKO-BRITANSKI ODNOSI

Indija obloži Britanijo zaradi njene vloge v Kongu

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, 20. sept. (Po tel.). Vsi dopisniki iz Indije poročajo, da indijska javnost hudo obsoja britansko vlogo v Kongu. Po mnenju britanskega tiska odnosi z Indijo niso bili tako slabi od suške krize.

Obsodba britanske politike je tako huda, da je moral britanski podkomisar v New Delhiju v naglici sklicati tiskovno konferenco, da bi ublažili čedalje hujše kritike. Britanski veleposlanik je zanikal obtožbe premiera Nehruja, da Britanija ovira operacije OZN v Katangi. Britanska vlada je po njegovih besedah samo v strahu zaradi možnih posledic, ki jih na močnejšo napo-

ŠVEDSKA IN NORVEŠKA MNENJA

Okrepiti je treba sile OZN v Katangi

STOCKHOLM, 20. sept. (Tanjug). Švedski politični krogi in tisk z največjo pozornostjo razpravljajo o možnostih za prenehanje bojev v Katangi in o položaju, v katerem so se znašle sile OZN. Prevladuje prepričanje, da je s Hammarskjöldovo smrtjo prišla OZN v hudo krizo.

Sodiijo, da bi se morale sile OZN v Katangi in sploh v Kongu okrepiti, hkrati pa vprašujejo, ali je to zdaj sploh mogoče, saj je znano, da je Combe še bolj kot prej postal lutka v rokah belih »svetovlincev«. Po vestih iz Kjibenhavna je OZN že zahtevala od Danske, Norveške in Švedske, naj po možnosti pošljejo nove vojaške oddelke v Kongu.

Podobni so tudi norveški komentarji. Odnosi politični krogi na primer sodijo, da bi bilo mogoče doseči sporazum o premirju v Katangi, izražajo pa bo-

VOLITVE V URUNDIJU

Zmaga opozicije

Usumbura, 20. sept. (Reuter). Na prvih splošnih volitvah na centralnoafriškem področju Urundiju v Dominikanski revolucionarni fronti — pa ni ponudil sodelovanja v novi vladi, ker da so v teh strankah »komunistični elementi«.

Palager je tudi zahteval, naj ameriške države ukinejo politične in gospodarske sankcije proti Dominikanski republiki.

Približevanje pogajanjem

Tunis, 20. sept. (AFP). — Tunizijski list »As Sabah« piše v današnji številki, da so francoske čete začele včeraj odstranjevati bodeče žice z bizertskih ulic. List ugotavlja, da pomeni to del ugodnosti, ki je bilo v operaciji Bizerte, ki je bilo v njihovih rokah tudi pred spopadom.

Reorganizacija Nacionalne unije v ZAR

Kairo, 20. sept. (Tanjug). V Kairu so sinoči objavili dekret o razpustitvi izvršnih svetov Nacionalne unije v Sirski in egiptovski pokrajini ZAR in o ustanovitvi enotnega vrhovnega izvršnega sveta za vso ZAR, ki bo imel 20 članov. Kairski politični krogi ocenjujejo ta sklep, ki so ga pričakovali, kot prvi korak v reorganizaciji splošne ljudske politične organizacije ZAR.

Balagerjeve ponudbe opoziciji

Ciudad Trujillo, 20. sept. (AFP). Predsednik Balager je objavil, da bo izvedel spremembe v vladi Dominikanske republike. Tri izmed 12 resorov bo ponudil

treh opozicijskim strankam. Ostalima dvema opozicijskima strankama — Navodnemu gibanju in Dominikanski revolucionarni fronti — pa ni ponudil sodelovanja v novi vladi, ker da so v teh strankah »komunistični elementi«.

Palager je tudi zahteval, naj ameriške države ukinejo politične in gospodarske sankcije proti Dominikanski republiki.

»As Sabah« poudarja, da bi se morala pogajanja čimprej začeti, in zaključuje: »Tunizijci bodo ocenili Francoze glede na razumevanje, ki ga bodo pokazali.«

V Malijsko ni več francoskih čet

Bamako, 20. sept. (Tanjug). Zadnje francoske vojaške enote so se umaknile iz Malijske, kjer ni več vojaških oporišč nekdanjih kolonialnih sil. Na zahtevo malijske vlade so francoske sile izpraznile pet vojaških oporišč, v katerih so bile njihove enote razporejene na podlagi prej sklenjenih sporazumov z vlada Senegalije in v Sudanu. Franco-

ske čete so se začele umakati in izpraznjevati oporišča v začetku tega leta, unik pa je bil končan 5. septembra, ko so izročili instalacije vojaškega oporišča v Bamacu enotam malijske vojske.

V zvezi s tem dogodkom, pomembnim za nacionalno neodvisnost, je izšla posebna številka malijskega dnevnika »Essor«, posvečena prenehanju vojaške kolonialne okupacije. List objavlja tudi zgodovinski pregled. Prve enote francoske vojske so prispele na ozemlje Malijske pred skoraj 80 leti, ko so osvajale ekvatorialno in zahodno Afriko. List objavlja hkrati tudi popolno besedilo brzojavke, ki so jo člani vlade poslali ob tej priložnosti malijskemu predsedniku Modibu Keiti in mu izrazili zahvalo za vztrajen boj za nacionalno neodvisnost Malijske.

Debata za okroglo mizo

Peta mednarodna konferenca politikov in javnih delavcev o problemih Vzhod-Zahod

RIM, 20. sept. (Tanjug). Od 24. do 27. septembra bo v Rimu peta konferenca za okroglo mizo Vzhod-Zahod. Konferenca se bodo udeležili javni delavci, politiki in parlamentarci iz kakih 20 držav Zahodne in Vzhodne Evrope ter Amerike.

Četrta mednarodna konferenca za okroglo mizo je bila februarja letos v Varšavi. Sodelovali so javni delavci in politični osebnosti iz Anglije, Francije, Belgije, Italije, Norveške, Švedske, ZDA, ZSSR, Poljske, ČSSR, Madžarske, Romunije in DR Nemčije. Iz Jugoslavije kot edine neangažirane države sta bila na konferenci dr. Mladen Iveković in Janez Stanovnik.

Po vestih iz sekretariata konference bo na rimski konferenci razen osebnosti iz omenjenih držav sodelovala večja skupina neodvisnih ameriških javnih delavcev in politikov.

Na dnevnem redu konference so nemško vprašanje, miroljubna koeksistencija, razorožitev, atomski poskusi in druga vprašanja.

Konferenca v Rimu se bo začela iz Jugoslavije udeležila predsednik Zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine dr. Mladen Iveković in generalni sekretar Jugoslovanske lige za mir Mile Vitrović. V imenu konference ju

Razpust parlamenta v Grčiji

Hkrati z razpustom parlamenta so bile razpisane predčasne volitve

ATENE, 20. sept. (Tanjug). Grški kralj Pavel je danes objavil dekret o razpustitvi parlamenta in razpisu volitev, ki bodo 29. oktobra letos. Dekret je bil objavljen po današnjem razgovoru kralja Pavla s premierom Karamanlisom. Kralj je sprejel odstop Karamanlisa od vlade, toda s pogojem, da opravi svoje funkcije, dokler ne bo imenovana nova vlada, ki bo ostala na oblasti do končnih volitev.

Hkrati so objavili, da se bo parlament, ki bo izvoljen na volitvah, sestel 4. decembra.

Parlamentarne volitve v Grčiji: bi morale biti prihodnje pomlad, ko bo potekel štiriletni mandat sedanjega parlamenta. Po dolgotrajnih zahtevah opozicije, naj ta rok skrajšajo, je premier Karamanlis nevladno privolil v to, naj bodo volitve že jesen. Po sinočnji seji vlade so objavili, da je sklenila predlagati volitve, upoštevaje mednarodni položaj in vzhodje, ki je v tej zvezi nastalo v državi.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Danes je bilo objavljeno tudi sporočilo o ustanovitvi Unije centra, v kateri so meščanske opozicijske stranke z bivšim predsednikom vlade Papandreujem na čelu. Tako bodo glavne stranke na bližnjih volitvah Karamanlisova Nacionalna radikalna unija, Združena demokratska leвица in nova Unija centra.

Sredi oktobra bodo volili kanclerja

Menijo, da bo v nemškem Bundestagu potrebnih več glasov, ker krščanski demokrati nimajo več večine

Bonn, 20. sept. (Tanjug). V Bonnu pričakujejo, da bo do novega zahodnonemškega kanclerja izvolili v drugi polovici oktobra, potem ko se bo 17. oktobra prvič po parlamentarnih volitvah sestel Bundestag. Najbolj verjetno je, da bodo kanclerske volitve 20. oktobra.

Po zahodnonemški ustavi predlaga novega kanclerja predsednik republike, vendar je potrebno, da njegovo izvolitev potrdi Bundestag z absolutno večino glasov. Če ga ne potrdi, pa predlaga kandidata Bundestag sam, pri čemer je spet potrebna za izvolitev podpora dobre polovice poslancev.

Ce takšne večine ne dosežejo, potem sledi tako imenovano tretje glasovanje za kandidata, ki dobi največ glasov. Kaže, da bo to potrebno v sedanjem primeru, ker Adenauerjevo kandidaturu odklanjata tako Liberalna kot Socialdemokratska stranka. Če bi liberalci ostali pri svojem stališču, bi nastal položaj, v katerem bi morali krščanski demo-

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

krat kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine

»Povodni konj se je odločil za Adenauerja,« tako je fotoreporter zapisal na zadnji strani fotografije velikega lepaka. Toda kakor vse kaže, se bo moral stari kancler umakniti svojemu podjetnemu podkanclerju Erhardu, ki ga podpirajo tudi liberalci. Brez njihovih glasov pa ne bo mogoče izvoliti novega kanclerja. Tako kot na večini predvolilnih letakov in lepakov je tudi na gornjem poleg Adenauerjeve Erhardova slika.

Ob kongresu proučevalcev antičnega limesa

»Ajdovski zidovi« pri nas

Kakor smo že kratko poročali, se je v nedeljo začel v Celju V. mednarodni kongres raziskovalcev limesa, ki se ga udeležuje kakih 80 udeležencev iz devetih držav in bo trajal do sobote. Znanstveniki so se v Celju zbrali predvsem zato, da so v nedeljo obiskali tudi rimsko nekropolo v Sempetru v Savinjski dolini, sicer pa bo kongres zasedal v raznih mestih naše države. Iz Slovenije vodi pot raziskovalcev v rimske Aquae Iasae (Varaždinske Toplice), Zagreb, Osijek, Novi Sad, Sremsko Mitrovico in Beograd. Kongres dela pod pokroviteljstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Rodoljuba Colakovića, predsednikov ljudskih skupščin Slovenije, Hrvatske in Srbije ter predsednikov Srbske, Jugoslovanske in Slovenske akademije. — Celjskega zasedanja se je udeležil tudi podpredsednik Ljudske skupščine Slovenije dr. Heli Modic s predsednikom sveta za kulturo in prosveto Slovenije Borisom Kocijančičem in sekretarjem Benom Zupančičem. Celjski okrajni svet za kulturo je znanstvenikom priredil sprejem. — Kongres je odprl predsednik Jugoslovanske akademije znanosti prof. Grigori Novak, ki je tudi prebral referat »Nekaj podatkov o raziskovanju rimskega limesa pri nas«. Za njim je govoril prof. Josip Klemenc o »Panonskem limesu v Jugoslaviji«. Baselski profesor R. Laur-Belart je z lepimi diapozitivi osvetlil nove švicarske prispevke k proučevanju rimskih mest. Isti dan je govoril še J. Baradez iz Alžira, E. Birley iz Durhama, J. Irmscher iz Berlina, E. Will iz Sèvres in E. Larrabee iz New Jersey. V ponedeljek so si znanstveniki ogledali Ptuj, nato pa zapustili Slovenijo. — Po kongresu so predvidene ekskurzije v nekdanjo pokrajino Moesia superior (Džerdap, Prahovo, Negotin, Zajecar, Gamzigrad, Niš in Niška Banja) ter v Makedonijo (Leskovac, Caričin Grad, Skopje, Stobi). Vse te ekskurzije bodo zaključene 28. septembra. — Da bi našim bralcem omogočili vsaj bežen stik s to panogo arheologije, objavljamo v izveščku članek P. Petruja o raziskovanju limesa na naših tleh.

Antični limes predstavlja utrjeno mejo in je v naših predelih ohranjen predvsem na Krasu in na Notranjskem. Do pred kratkim pa je javnost o tem spomeniku, ki pomeni nedvomno enega največjih gradbenih spomenikov naših tleh sploh, le malo

Pivke, so že keltsko-ilirski Japodi utrdili vzpetine ob svoji meji proti prodirajočemu rimskemu imperiju. Njena morena prav v tem iskati vzrok dokaj ne navadnih strategij cesarja Avgusta, ki je prišel z osvajanjem Ilirika leta 35 pred n. št. z dalmatinske

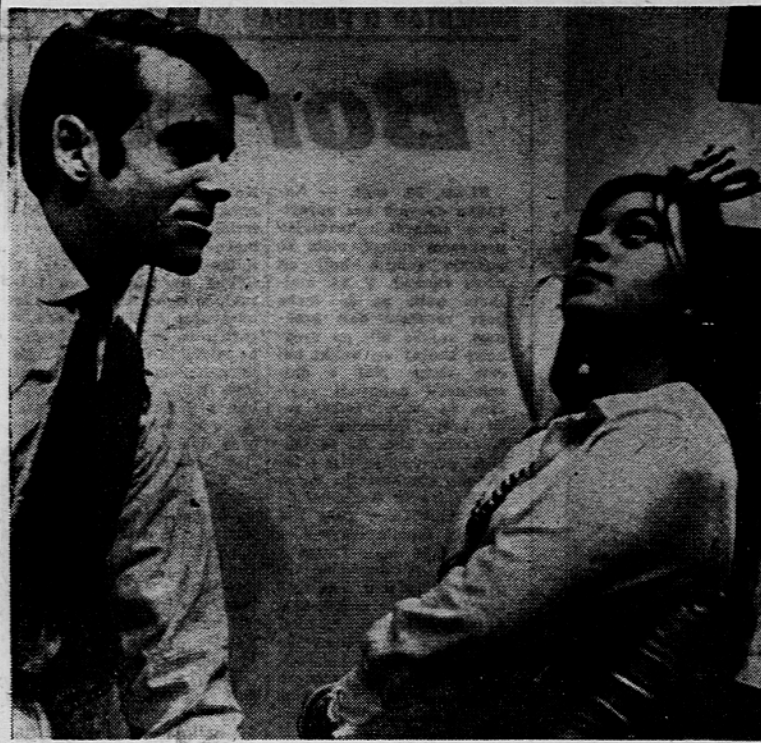
zidu in jo oklepa v polkrogu, kamor je prodirajoči nasprotnik moral vpasti kakor v nastavljen zanko. Tu zopora tudi začasno preneha v visokih in nedostopnih vrhovih. Manjše zidovje in osamel opazovalni stolp se pojavijo znova v Benetah pri Novi vasi; v Sirmcu so vidni podrobnosti neraziskan ostanki večjih utrd. Enako nad Robom, kjer se zopore sučejo pravokotno proti zahodu in se nato nadaljujejo preko Sel, Rakitne, Pokojišča do Verda pri Vrhniki. Prav na odseku med Robom in Verdorom nemoremo opazovati idealno prilagajanje zapore že obstoječim naravnim oviram, strmim, kanjonu podobnim dolinam Iške in Zale ter grapam ob Krimu.

Najbolj prehodni del iz Podonavja in severnega Balkana v Italijo je tvorila cesta preko Vrhnike - Logatca - Hrušice na Ajdovščini. Zato ne preseneča, da je bila posebej utrjena s sistemom trojnih zapor. Prva in najdaljša zapora se prične tik pod postajo Verd in se v loku vleče — v dolžini skoraj 20 km — vse do vasi Zaplana in dalje proti Rovtarn. Podobno kot zapora v Prezidu je tudi obzidje za Vrhniko zasnovano v obliki pentlje ali vreče, kar je nudilo izredne možnosti manevra in obkroževanja. Kolikor bi nasprotnik prodrl prvo obrambno črto, ga je čakalo pri Logatcu podobno, toda kot kažejo novejša terenska raziskovanja, ne več sklenjen obzidje. Ključna trdnjava

pred zaporami. Kajti povsem enostavno zasnovana obramba ni bila. Se vedno je pred našimi arheologi vrsta neresenih vprašanj. Doselej je še vedno nepojasnjeno, čemu so Rimljani zgradili tik pred zaporo na Vrhniki še posebno penzonalno taborišče. Kolikor naj bi zapora prevzela obrambne naloge, potem bi bilo tako taborišče odveč. Vendar pa je gotovo imele v takratni obrambi zasnovi določeno nalogo. Nekako iz istega časa je na Slovenskem še vrsta gradščin in taborov, utrjenih s močnimi obzidjem, ki ležijo pred zaporo. Velike Malece pri Brezicah, Vranje pri Sevnici, Brinjeva gora, Ptuj, Bašelj in verjetno tudi Presernov Ajdovski gradec v Bohinju.

Zastavljene znanstvene naloge želi oživiti in približati širšemu krogu petletni načrt Zavoda za spomeniško varstvo. Poleg Ajdovščine, kjer so dela na obnovi 17 m visokega stolpa in obzidja že stekla, so v načrtu tudi drugi posegi. Obzidje v Ajdovščini ima kot redek primer kontinuiranega mestnega oklepa svoj poseben čar. Obzidje, nastalo v pozni antiki, je kasneje tvorilo osnovo za izgradnjo srednjoveškega mesta in mu je vtisnilo svoj pečat. Tako torej izpričuje, da je bogato dediščino in bolj ali manj nepretrgano življenje v Ajdovščini skozi vrsto stoletij.

V prihodnjem letu bi raziskali in nato obnovili manjši rimski tabor sredi

Prizor iz dramatisirane novele Leonida Andrejeva »Sedem obsešencev«, s katero so na I. mednarodnem festivalu študentskih gledališč v Zadru nastopili člani »60 Theatre Group« iz Londona.

Mednarodni festival v Zadru

Številne spremene prireditve

Gledališke predstave, osrednji del programa I. mednarodnega festivala študentskih gledališč v Zadru, spremljajo tudi različne druge kulturne prireditve, ki poživljajo srečanje mladih dramskih igralcev.

Že na otvoritveni dan festivala so v Zadru odprli dve razstavi. V palači Jurija Dalmatina razstavlja zagrebški založbo »Mladost«, »Naprijed« in »Zora« prevodno literaturo, urejen pa je tudi pregled jugoslovanskega študentskega tiska. V Mestni loži na Narodnem trgu razstavlja izbor umetniških fotografij pod naslovom »Zadarski pogledi« brata Ante in Zvonimir Brkan. Za udeležence festivala so člani folklorne sekcije SKUD »Ivan Goran - Kovačić« priredili večer narodnih plesov in pesmi, zvrstilo pa se bo več koncertnih in gledaliških prireditev.

Po prvih dveh dnevih je film najbrž mirno lahko označili za fantastično avanturistični film — pri poudarjanju namreč o poletu v vesolje, junaškem skoku rakete s človeško posadko proti Marsu. Zgodba, ki jo razpleta film, je pravzaprav že stvarnost ali pa tako blizu jutrišnji uresničitvi, da je ne moremo več sprejeti kot spretno fantastično domisljico. Do takih filmov so se spremenili naši kriteriji čez noč. Kar smo včeraj lahko sprejeli kot spektakel in bolj ali manj spreten prikaz vizije prihodnosti človeške civilizacije, gledamo zdaj s kritičnim očesom soudeležencev, z merili življenske pristnosti in izpovednosti. Septembra tega leta gledalec ni več zadovoljen z dihotivim prikazom bleščajočih in zamotanih strojev, njegova fantazija ni potešena, ko se zaneseno spreha med ozveždi na filmskem platnu, ampak se zaveda, da so takšni in še vse bolj zapleteni stroji resnica, da je takšen in še vse bolj kot tehnološko pisan fantastičen sprehod žele človek opravil; gledalec pričakuje zdaj resnično in umetniško izoblikovano iz-

Izvoz knjig

»Jugoslovanska knjiga«, naše največje izvozno podjetje s knjigami, je zabeležilo visok dvig izvoza naših knjig. V zadnjih šestih mesecih je izvozilo več kot 50.000 knjig, v skupni vrednosti 85 milijonov din. V podatku niso vštete številne stalne, periodične in občasne publikacije, ki si tuji naglo utirajo pot na inozemski trg. Lani je bila vrednost prodanih knjig v vseh dvanajstih mesecih le 68 milijonov din.

Največji del izvoženih knjig je šel v zadnjem času v ZSSR (skupna vrednost: 12 milijonov), v ZDA (skupna vrednost 7 milijonov), v Vzhodno Nemčijo (skupna vrednost 6 milijonov), Zahodno Nemčijo, Bolgarijo, na Poljsko, v Anglijo itd. Zahvaljujoč povečanemu številu naših knjižnih izdaj v tujih jezikih, posebno v angleščini, francosčini in španščini, beležijo v zadnjem času tudi številna naročila iz nekaterih azijsko-afrških držav.

Inozemstvo najbolj povprašuje po publikacijah o družbeno-ekonomskem razvoju naše države, po strokovni literaturi, po različnih slovarjih, izdajah političnih knjižnic in po beletristiki. V vzhodno-evropskih državah se posebno zanimajo za naše strokovne časopise, otroško literaturo, modne revije in najrazličnejše slikanice.

V mnogih državah, posebno v evropskih, se kaže vse večje zanimanje za jugoslovanski dnevnik.

P. Petru

Na Univerzi v Ljubljani

Prijavljenih 3250 novincev

Vpis novincev na univerzo je zmeraj zanimivo v primerjavi z vpisom prejšnjega leta, po tem, na katere fakultete in oddelke se usmerjajo študenti, nadalje glede tega, iz katerih oddelkov republike ali države in s kakšnih šol prihajajo, zanimivo in ilustrativno je socialni izvor novih študentov in še drugo, denimo to, kakšni gmojni viri bodo pomagali študentom do diplome. Zadnja leta — letos še dosti bolj kot doslej — je pomembno vedeti, koliko novih študentov se je odločilo za obliko rednega in koliko za obliko izrednega študiranja. Ob tem je še važno, koliko je med novinci takih, ki se bodo študijem na univerzi šteli za diplomirane, ali pa brez formalne šolske izobrazbe; ti morajo opravljati predpisane izpite. Izid sprejemnih izpitov ni seveda nič manj zanimivo.

Po letošnjih prijavah za vpis na Univerzo v Ljubljani vsega naštetega se ni moglo vedeti. To se bo dalo dognati, ko se bodo študenti na 1. semester med 20. in 30. septembrom vpisali.

Po stanju 30. avgusta se je prijavilo za vpis v 1. semester na ljubljanski univerzi 3250 novincev. Številka ni dokončna, saj so fakultete, na katere vpis ni bil zadosten, sprejemne prijave še po tem datumu. Lani se je prijavilo za vpis do 1. septembra 3434 novih študentov. Med vsemi na novo prijavljenimi je letos 947 žensk; tako se tudi letos potrjuje podoba, da pri vpisu na univerzo številno žensk upada.

Izmed 3250 prijavljenih se jih je odločilo za redni študij 2335, za izredni 915. Po redni obliki bo študiral 764 žensk, po izredni pa 183. Na posameznih fakultetah bo vpis v 1. semester sodeč po prijavah takšen:

Na Filozofski fakulteti se je prijavilo vsega skupaj 344 novincev, od tega 219 žensk. Za redni študij je 256 kandidatov, za izredni 88. Največ se jih je prijavilo na oddelku za germanistiko — kar 85, potem na psihologijo (49), geografijo (46), sociologijo (40). Na slavistiki bo kakih 36 novincev, najmanj pa na oddelku za primerjalno jezikoslovje in na oddelku za etnologijo — po eden, in na klasični filologiji, kjer do 15. avgusta ni bilo nobene prijave.

Pravna fakulteta bo imela 467 novincev, ekonomski 356, Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo 470, Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo pa 431. Na tej fakulteti tudi letos ni pravega razmerja med posameznimi oddelki: za študij arhitekture se je prijavilo 225 novincev, gradbeništva 194, geodezije pa samo 12. Na Fakulteti za elektrotehniko je 243 prijave, na Fakulteti za strojništvo 237. Na Medicinski fakulteti je med 383 prijavljenih tudi 44 takih, ki bodo študirali kot izredni študenti, izredni študij je na tej fakulteti novost.

Na oddelku za splošno medicino je 273 prijavljenov, na oddelku za stomatologijo pa 110. Na Biotehniški fakulteti se je prijavilo največ novincev za študij agronomije, trikrat manj za veterinarjo, najmanj pa na biološkem oddelku; vseh prijav na tej fakulteti je 319.

Izmed vseh 3250 prijavljenih (do 30. avgusta) je 1600 dokončno gimnazij, 1110 je takih z ustrezno strokovno šolo, 277 z neustrezno strokovno šolo, brez formalne šolske izobrazbe pa 263. Torej bo moral 540 prijavljenov za 1. semester opraviti predpisane izpite; to bo še tudi kolikor toliko vplivalo na končno število vpisanih novincev.

Razmerje med prijavljenimi absolventi gimnazij, absolventi strokovnih šol in takimi brez formalne šolske izobrazbe seveda ni enako na vseh fakultetah. Na Filozofski fakulteti na primer se je prijavilo 235 gimnazijcev, 59 novincev z ustrezno strokovno šolo, 26 z neustrezno strokovno šolo, brez formalne šolske izobrazbe pa 26. Za izredni študij na tej fakulteti se je odločilo 21 gimnazijcev oziroma kandidatov z gimnazijsko izobrazbo, 38 absolventov ustrezne strokovne šole, 11 z neustrezno strokovno šolo in 18 brez formalne šolske izobrazbe. Na Fakulteti za strojništvo se je prijavilo 65 absolventov gimnazij, 110 novincev z ustrezno strokovno šolo, 37 z neustrezno in 25 brez formalne šolske izobrazbe. Prva tako ni na vseh fakultetah enako razmerje med rednimi in izrednimi študenti; na Ekonomski fakulteti na primer se je prijavilo za redni študij 218 novincev, za izredni pa 138, medtem ko je na Fakulteti za strojništvo 206 kandidatov za redni študij, za izredni pa samo 31.

Tudi razmerje med prijavljenimi in prijavljenkami se zdaleč ni enako na vseh fakultetah; na Filozofski fakulteti je izmed 344 prijavljenov 219 žensk, na Ekonomski fakulteti med novinci 132 žensk, vseh prijavljenov pa 356, medtem ko se je na Fakulteti za elektrotehniko prijavilo do 30. avgusta 5 žensk, na Fakulteti za strojništvo pa nobena. Zanimivo je, da je na Medicinski fakulteti med 44 prijavljenimi za izredni študij 19 žensk.

Dejali smo že, da število na novo vpisanih na Univerzo v Ljubljani še ni dokončno. Poudariti moramo še to, da tudi po definicijem vpisu na univerzo še ne bomo dobili števila vseh, ki so se letos odločili za visokošolski študij. Upoštevati moramo namreč, da imamo v Sloveniji še celo vrsto višjih šol, ki so po statusu enake prvi stopnji študija na univerzi, in z njih je mogoče preiti na drugo stopnjo ustrezne fakultete.

Tudi letos vpis ni povsod boljši kot prejšnja leta na tistih fakultetah ali oddelkih, na katerih je bil dotok novincev zadnja leta precej manjši; to velja med drugim za Filozofsko fakulteto in za študij geodezije. Na Filozofski fakulteti je sicer naval na sociologijo, psihologijo in germanistiko, na nekaterih oddelkih te fakultete je pa dotok glede na potrebe po kadrih nezadovoljivo oziroma premajhen. Na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo pa novinci še zmeraj izredno pritiskajo na oddelke za arhitekturo; na tej fakulteti pa je razveseljivo, da se je letos zvišal vpis na oddelku za gradbeništvo. S. K.

Pogled na arkadno zidovje in obnovljen stolp v Ajdovščini

večela. Skriti pod grmičjem in prostranim gozdovi so stolpi in ajdovski zidovi, privlačevali le redke obiskovalce in strokovnjake.

Šele pred kratkim je splošno osamljen spodbude posameznih strokovnjakov in prišel s sistematičnim delom. Zavod za spomeniško varstvo in z zagotovljeno finančno pomočjo sklada za pospeševanje kulturne dejavnosti pristopil h kartografskemu in ugotavljanju razprostranjenosti zapora po našem Krasu in delni obnovi spomenika.

Ikraj, s tem pa je začel z raziskovanjem. Neviduna (Drnovc pri Krškem), edine nastale na Slovenskem, ki je ostala skozi vso antiko brez mestnega obzidja.

Ohranjeni ostanki limesa, in sicer za naše ostaline in na bolj primerno, ker ne gre za urjeno mejo, pač pa za zidovje zapore in ker so to na Krasu, bi bilo najbolje, če bi jih imenovali antične zapore na Krasu; antični viri jim pravijo clausurae alipium juliarum in so najbrž le poslednja utrdbena črta, pred katero naj bi ustavili v Italijo prodirajoče sovražnike. Verjetno pa segajo prvi zametki for. fakcije na tem prostoru že v prazgodovinski obdobje. Šele po sistemu gradščin v dolini Reke in

obale in ne po logični poti iz Ogleja (Aquileia) preko Hrušice, Vrhnike, ljubljanske kotline in Dolenske. Rimljanom se je nepazljivost prvih dveh stoletij, ko so pustili kraške prehone nezavarovane, bridko mrščevala ob vdoru Kva- drov in Markomanov v leto 166 po n. št. Pod pritiskom severneje narodov so ti preplavili vzhodno alpsko ozemlje in Severno Italijo. Po dolgi stoletij se je te- daj prvič primerilo, da je stolp nasprotnik na tla Italije.

Kasnejši nenehni napadi novih narodov v Podonavju in Posavju ter proti Italiji pa so prisilili Rimljane na misel o stalnej in uspešnej obrambi. Zato so pričeli z izgradnjo sistema zapor, ki naj bi branile dohod vojaško neurejenim in neizurjenim barbarom. Zasnovane so obrambe, ki ime- v rokah gotovo izkušen strateg. Razporočitev samega obzidja na najbolj izpostavljenih mestih in prehodih ter izgradnja kastelov, stolpov in manjših utrdb kaže na izredno premišljeno zasnovo. Poleg tega pa je celotna trasa prve obrambne linije izbrana tako, da v največji meri izrablja terenske ovire. Od Kavsta pri Reki pa vse do Snežni- ka se vije ob vznožju v- sokih in poraslih po- gorič. Nato prečka dolino pri I.

rimskega limesa na naših tleh je bil dvojni kaste- l Hrušice, ki je imel nalogo dokončno onemogočiti že poprej v borbah izčrpanim sovražnikom vdor v Italijo. Impetantno zidovje te ne navadne zapore dosega še danes, po stolpih stoletjih, izredno višino do 4 m, kar znova izpričuje pomembnost Hrušice v poznorimski obrambi severovzhodne Italije.

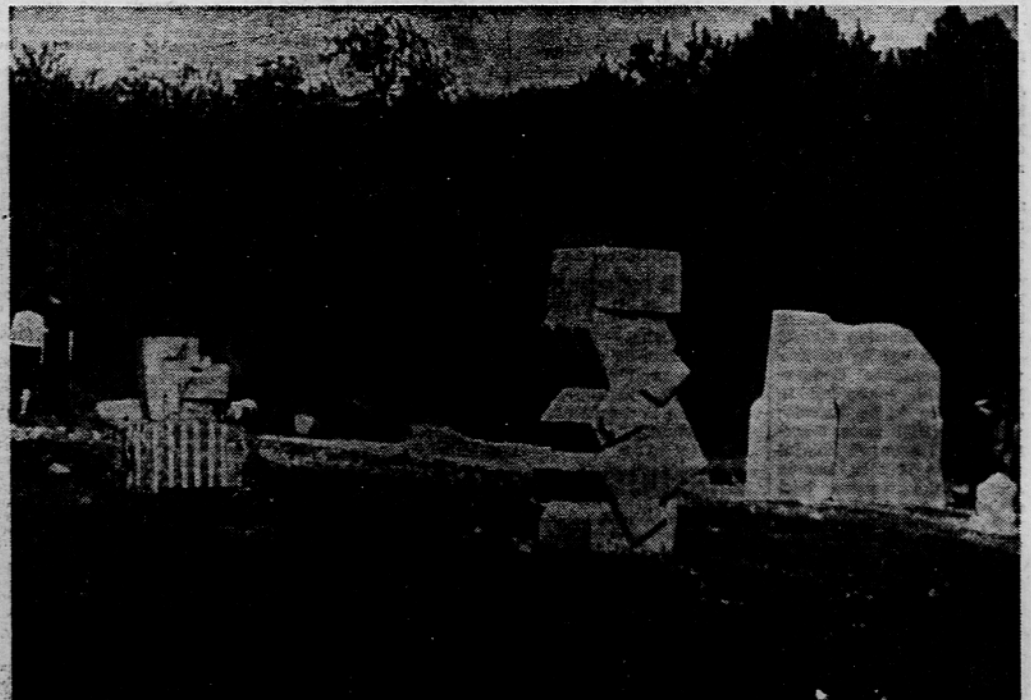
Poleg naštetih zapor so znani v Sloveniji še manjši odseki obrambnega zidovja v dolini Idrije, Bače in celo Zilje. Sprito tega, da teh zapor in področja severno od Hrušice še nismo sistematično preiskali, so sode o poteku in pripadnosti zapor severno od Hrušice nejasne. Podobno bo potrebno v nadaljnjih letih raziskati tudi povezanost šteje pred kratkim ugotovljenih gradščin na vrhovih Kamniških Alp, predvsem na Kravcu in Veliki planini.

Tesno povezano z vprašanjem poznorimskega limesa pa je tudi problem sistematičnega raziskovanja v večjih rimskih mestih in notiranj, slihehne podrobnosti, ki bi lahko osvetljevala poznorimsko zgodovino naših krajev. Sama zapora sicer zgornjo priča o hote- njih Rimljanov, vendar pa moreže osvetliti take želje po zavarovanju Italije tudi izkavanja v zaledju in

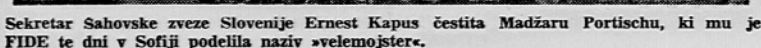
Trnovskega gozda v Kal- cali pri Logatcu. Lega tega taborišča je izredna. Leži sredi temačnega smrekovega gozda in je zato verjetno še ohranil ambient samotne antične predstave v druga- če naseljenem področju.

Novo pomembno najdbe v Emoni sodijo po svoji dokumentarnosti nepretrganega mestnega življenja vse od početkov v prazgodovinski davni Jazona in Argon- navtov do sodobnega središča in glavnega mesta Slo- venije, med spomenike, ki ilustrirajo bitje in neha- nje prebivalcev na pred- straži. Posebej pa so nova raziskovanja na Trgu revo- lucije pokazala, da je po- znaotično mesto prvotno urbanistično zasnovano pre- raslo in se razširilo proti mestnemu obzidju, ki je verjetno v času nastanka poslednje utrdbine na Krasu dobilo tudi dodatno zaščito in utrditve mestnega obzid- ja. Najdba je prav zato po- učna in bi kazala del spo- menika ohraniti pod plo- škadj. S tem bi spojili ve- ščin in pričakovali tudi stro- kovnjaki iz tujine. Naša kulturna dolžnost je, da o tem premislimo sedaj, ko bje poslednja ura zadnjim ohranjenim pečam minule- ga življenja na tem pro- storu.

P. Petru

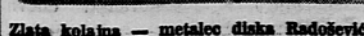

Te dni so v kamnolomu v Kirchheimu pri Würzburgu v Zahodni Nemčiji odprli zaključno razstavo kiparskih del, ki so jih izklesali na končanem mednarodnem simpoziju »Evropski kiparje« kitarji Baumann, Reischke in Schultze iz Nemčije, Prantl iz Avstrije, Lomas iz ZDA, Kadishman in Schwartz iz Izraela ter Lemasi iz Savinske iz Jugoslavije. Zadnjega smo imenovali Jakoba Savinskega. Bila je to dejansko zadnja delovna razstava, prikaz njegovih zadnjih dveh plastik, ki ju je izklesal pred svojo nedavno smrtjo.

Udeležba bo množična

Dobra tretjina iz Slovenije

OBVESTILA SPOREDI MALI OGLASI

ČESTITKE

SVETKI ZNIDARSI ob diplomu in farmaceutski fakulteti iskreno čestitajo domači.

GLEDALIŠČE

DRAMA LJUBLJANA

Cetkovič, 21. sept., ob 20.30: Ionesco: Nosorog. Predstava prenosa Radiotelevizije Ljubljana.

Sobotna, 23. sept., ob 19.30: Ionesco: Nosorog. Izven in za podelje.

Opazujemo na sobotno obnovitveno premiero - Nosorog. Eugena Ionesca. Predstava je za izven in za podelje. Vstopnice v prodaji od petka, 22. t. m., dalje pri dnevnih blaginjah in Drami, rezervacije po telefonu 32-569.

Vpisovanje abonmaja v SNG. Na Upravi SNG, Cankarjeva c. 11-1. Bodo se danes, v četrtek in jutri, v petek, od 15. do 18. ure, vpisovali nove interesente za abonmaje. Vabimo tudi vse ljubane abonmaje, ki so za novo sezono prijavili obnovitev abonmaja s spremembami sedežev, da prevzamejo izkaznice do sobote, 23. t. m.

SENTAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Mestni dom

Cetkovič, 21. sept., ob 19. uri: Rabadani: - Če je ženska mu-

stava, komedija. Gostovanje v Hrastu. Predprodaja vstopnic v trgovini.

Vpisovanje abonmaja je dnevno v gledališki pisarni v Mestnem domu med 10 in 12, ter 16 in 18. ure. Abonmaja lahko naročite po telefonu na številki 32-569.

MESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Gledališka pasaja

Mestno gledališče vpisuje nove abonmaje za abonmaje sezono 1961-62 do sobote, 23. t. m., od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure pri blaginjah in gledališču.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU

Razpisuje abonmaje za sezono 1961-62, in sicer 18 stalnih abonmaje v Celju in okolici. Celje: Premierski, sobotni, nedeljski dopoldnevski (za sole in izven), nedeljski dopoldnevski, tozorni ter di- jaški abonmaji. Zunanji Celje: Trbovje, Sošani, Konjice, Vojnik, Sentjur, Stara Muzička, Zreče, Smarje pri Jelsah ter po želi še drugje.

Abonmaji bodo videli v Celju v predstavah, okolici 6 predstav. Ta dramska dela bodo izbrana iz naslednjega okvirnega repertoarja:

Vilko Strgar: Herodica, Fadil Hadžić: Hotel za noč, Saul Levitz: Andersonovskil proces, Dve slovenski novitki, Bratko Kreft: Celjski grofje, Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini šentforžanih, Jean Giraudoux: Za Lukrecijo, W. Shakespeare: Karloče, J. P. Sartre: Zaprti v Altoni.

Cene abonmaja za vseh sedem predstav so 12:

premierski abonmaji od 1750 do 810 din.

Sobotni abonmaji od 1560 do 840 din.

Repizirni abonmaji od 1540 do 770 din.

Solski abonmaji od 700 do 420 dinarjev.

Na te cene imajo abonerti 10 odstotkov popusta. Abonmaji je plačljiv v treh obrokih. Po želji kolektivov ozir. njihovih

sindikalnih podružnic bo uprava gledališča razpisala abonmaje za kolektivne s posebnim popustom. Vpisovanje abonmaja bo od 23. septembra do vključno 4. oktobra. Stalnim abonantom bodo hranjeni dosedajni sedeži do 1. oktobra.

Uprava SLG

KLUB

KINO UNION: franc. barv. film

SLABE ZENSKÉ. Režija Michel Boisrond. Igrata Mylene Demongeot, Pascale Petit. - Tekst: FN 37. Predstave ob 17. in 19. ur.

KINO KOMUNA: amer. cinem.

film OBTOZUJEM. - Režija Jose Ferrer. Igrata Jose Ferrer, Anton Walbrook. Tekst: FN 37. Predstave ob 16. in 18. ur.

KINO VIC: amer. barvni film

SEDMO SINBADOVO POTOVANJE. Režija Nathan Juran. Igrata Kerwin Mathews, Kathryn Grant. Tekst: FN 37. Predstave ob 17. in 19. ur.

KINO SLOGA: sovj. barv. film

NEBO KLJUCE. Režija Aleksander Kosir. Igrata Ivan Pereverzev, Aleksander Švorn. Tekst: FN 37. Predstave ob 17. in 19. ur.

KINO SIKSA: amer. barvni film

VELIKA ZEMELJA. - Režija William Wyler. Igrata Gregory Peck, Technic FN 36. - Predstavi ob 17 in 20. ur.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 13. ure dalje.

LETKI KINO BEZIGRAD: ob 20. ur.

franc. barv. film SLABE ZENSKÉ. Tekst: FN 37. Prodaja vstopnic uro in pol pred predstavo.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: amer. barvni film DVE

LJUBEZNI EDDYJA DUCHNA. brez teksta. Predstave ob 16. in 18.15 in 20.30. Prodaja vstopnic od 13. ure dalje. Dnešnji zadnji.

MLADINSKI KINO: v sklopu

Jugoslovanskih pionirskih kinematografov, ob 10.15 in 17. ur. Predprodaja vstopnic od 9. do 11. in od 14. ure dalje.

KINO - SVOBODA - CRNUCE: nem. VV barvni film TI SI

MOJA PESEM. ob 20. ur. - Prodaja: KINO LITOSTROJ: slov. film

AKCIJA. ob 20. ur. Zadnji. KINO DOMZALE: jugosl. barv.

CS film LA TOUR PAZI SE. ob 18 in 20. ur.

KINO VEČE: japonski film

ULICA SRAMU. ob 20. ur. KINO MENES: amer. barvni

CS film EL MAGNIFICO. ob 17.30. amer. barvni CS film

BERNARDINE. ob 20. ur. KINO NAKO: franc. barv. VV

film FOLIES BERGERE. ob 20. ur.

KINO - SVOBODA - KRANJ: amer. CS film film PRINC

VALIANT. ob 18 in 20. ur. KINO - STORZIČ - KRANJ:

premijski sved. film POLIK O LJUBEZNI. ob 16. in 18. ur.

Matineja ital. filma SMRTNI UDAREC. ob 10. ur.

KINO - CENTER - KRANJ: amer. CS film film MLATI LEVI.

ob 17 in 20. ur. - Matineja istega filma ob 10. ur.

KINO RADOVLJICA: slovenski

film PLES V DEŽU. ob 20. ur.

KINO BLEJ: amer. film ko-

medija. KO JE KRALJEVA. ob 18 in 20.30.

LIK ali visokovalficirani delavci kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov. Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: stari 21 let, mora biti visokovalficiran delavec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v stroki. Vloge poljube občinskih in okrajnih ljud-

KINO PLAVZ - JESSENCE: amer. barvni VV film CLO-

VEK. KI JE PREVEČ VEDEL. ob 18 in 20. ur.

KINO RADIO - JESSENCE: francoski film PRECEP. ob 18 in 20. ur.

KINO DELAVSKI DOM - TR-

BOVILJE: amer. barvni film ZDRAVO PRIJATELJI. do-

poldnevne in popoldnevne predstave za mladost.

KINO DELAVSKI DOM - ZA-

GORJE: ital. film PREKLETA SLEPARIA. ob 17.30 in 20. ur.

KINO DUBLICA - KAMNIK: franc. film TO JE CAS UBIL-

JALCEV. ob 20. ur.

KINO - DOM - KAMNIK: jugoslov. film KAMPO MA-

MULA. ob 17.15.

KINO - PARK - M. SOBOTA: češki barvni film LABAKAN.

ob 17.30 in 20. ur.

KINO SVOBODA VIDEM-KR-

SKO: jugosl. film PARTIZAN-SKE POVESTI. ob 19.30.

KINO - KRKA - NOVO MESTO: češki film ROMEO. JULIA

IN JULIA.

KINO ZALEC: franc. barv. film

SLABE ZENSKÉ. ob 20. ur.

KINO - SVOBODA Sempeter v

Sav. dolini: amer. barv. film LJUBEZNI MARJORIE MOR-

NINGSTAR. ob 20. ur.

KINO SVOBODA II - HRAS-

NIK: franc. barvni CS film SESTANEK S HUITICEM. ob

19. ur.

KINO ROG. SLATINA: nemski

barvni film PETROGRAJSKE NOCI. ob 20. ur.

KINO - SVOBODA - DOM -

VRHNIKA: sovj. film SER-

JOZA. ob 17 in 20. ur.

KINO CERKNICA: amer. film

BEZ V OKOVIH. ob 20. ur.

KINO - SOKLAN - NOVA GO-

RICA: ital. barvni film ZE-

LENA MAGLIA. ob 20. ur.

KINO - SOCA - NOVA GORICA:

nem. barvni film LJUBEZEN

IN ZMESNJAVA. ob 17.30 in

20. ur.

KINO - SOCA - KOPER: gru-

zinski film TUJI OTROCI. ob

16. in 20. ur.

RAZPISI

GOSTINSKO PODJETJE - DAJ-

DAM, Ljubljana, Cankarje-

va 4. sprejme

predlagatelja, ki bodo izvedli

natakarja ali natakarico

2 pomivalni

R 13144

SLUŽBO dobi šofer z lastnim

osebnim avtomobilom. Po-

nudbe pod -Dobro zaslužek.

R 13159

STALNO zaposlitev dobi dobro

izkušeno dekle, staro 25 do 30

let, v točlinici. Spretna, po-

štena, čista. Navedite dose-

ženo zaposlitev. Pošljite po-

pod -Lahko takoj-. R 13155

KOMISIJA za razpis mest di-

rektorjev in upravnikov go-

spodarskih organizacij pri

Oblo. Radovljica. Razpisuje

po sklopu 31. redne seje z

dne 21. 9. 1961 ter na podlagi

člena 21. Zakona o pristojno-

sti občinskih in okrajnih ljud-

skih odborov in njihovih or-

ganov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov.

Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati

naslednje pogoje: stari 21 let,

mora biti visokovalficiran del-

avec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v

stroki. Vloge poljube občinskih

in okrajnih ljudskih odborov

in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov.

Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati

naslednje pogoje: stari 21 let,

mora biti visokovalficiran del-

avec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v

stroki. Vloge poljube občinskih

in okrajnih ljudskih odborov

in njihovih organov mesto

DIREKTORJA

Avtozvojnega servisa Slov.

Bistrica

Kandidat mora izpolnjevati

naslednje pogoje: stari 21 let,

mora biti visokovalficiran del-

avec kovinske stroje s prak-

so na vodilnem položaju v

PREDGOVORI

-BAROK NA SLOVENSKEM-

Predavanje o zbirki cerkvenih

posod in paramentov no-

čaj ob 17. ur.

MARIBOR

DEZURNA LEKARNA:

Cetkovič, 21. sept. 1961: lekarna

-Pri gradu, Razlaniška c. 1.

KINO:

UNION: jugoslov. film BOLJE

JE VEDETI

PARTIZAN: franc. film VI-

TEZ GRBONJA: jugosl. film

ČAKA. PESNI OSVAJA VSE

UDARNIK: zaprto.

KONCERTI

V PONEDELJEK, dne 25. t. m.,

BRODOLOMCA NA KORALNEM MORJU

81

81. Drugi dan so se mudili ob koralnem grebenu, ki je zdaj, med oseko, širil precej nad gladino. Raztezal se je nekaj milij daleč, okrog njega pa so pod vodo cveteli pravcati vrtni zeli, med katerimi so se lovili roji rožnatih koralnih rib, okrašenih s srebrnimi očmi, repi in plavutmi. Jakce in Bogo sta previdno veslala vzdolž grebena. Jakce je že zmagoslavno nabodel školjko, ko

se je tolikanj prestrašil, da je mrcino gladko izpustil: iz nje je bil skočil raket in pobegnil v goščavo. "To je gosti, se je veselo zasmehal Bogo, zavlekel se je v tujo hišo, ker svoje pač nima. Obnaša se kot gospodar, zakaj drugače bi ga drugi pojedli." "In v njej raste potem naprej?" je vprašal Jakce. "Kajpada. Ko mu hiša postane pretresna, začne

prežati na novo in ne miruje, dokler ne odkrije pravnje. Ko se prepriča, da sovražnika ni blizu ne daleč, se kot blisk vrže v novi domek in poskrbi za opravilo." "Tu je rakov kot listja in trave, vseh velikosti, kali?" "Več kot ponirikov na Ptičjem otoku. Napni oči in razloži jih boš med travo."

Kakšne filme Italijani najraje gledajo

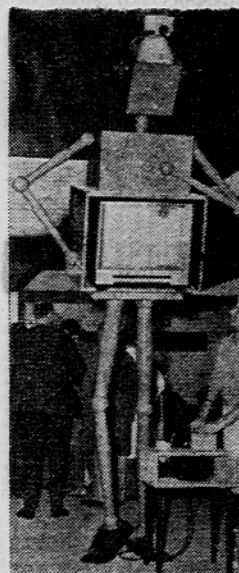
Filmi skozi prodane vstopnice

Če za film priteče v blagajno manj kot 50 milijonov lir, za producente skoraj ni »rentabilen«

Po sezoni festivalov se bo te dni začela sezona snemanja filmov, obenem pa bo med Hollywood in rimsko Cinecittà. Nobena druga država, kjer izdelujejo filme, se ne more udeležiti tega boja med dvema velikima tekmečema. To nam pojasnjuje samo kratak pregled finančnega uspeha filmov v sezoni 1960-61.

Prvi francoski film na lestvici »prvorazrednih« filmov, obenem pa bo med Hollywood in rimsko Cinecittà. Nobena druga država, kjer izdelujejo filme, se ne more udeležiti tega boja med dvema velikima tekmečema. To nam pojasnjuje samo kratak pregled finančnega uspeha filmov v sezoni 1960-61.

za Milijonarko in Neapeljski zaliv (v obeh igra Sophia Loren) pa 79 milijonov lir. Finančno manj uspešen je bil tudi Bergmanov Deviški vrec (68 milijonov lir), za film Do zadnjega diha Jeana Lucu Goudarda, prvega med režiserji francoskega »novega vala«, pa so dobili v blagajne komaj 9 milijonov lir. Nekaj več so zaslužili z italijanskimi filmi: Antonioni je Nočjo (158 milijonov), za Blažetijev film Ljubim, ljubim (156 milijonov) in za Pontecorvov film Kapo (82 milijonov). Precej tolažilni podatek za gledalce — seveda pa za producente — je nagel padec finančnega uspeha biblijskih spektaklov, s katerimi so zaslužili manj kot po 50 milijonov lir.

Za svojevrednost, elektronsko-technično razvedrilo je poskrbel na radijsko-televizijski razstavi v Berlinu dolgonogi robot: kdor ga je gledal »v oči« (snemalna kamera), se je lahko hkrati videl na njegovem televizijskem zaslonu.

100 km v sekundi

V tako imenovanem zračnem predoru »Sigma-4«, napravi za preučevanje konstrukcij letal in raketnih izstrelkov, so francoski inženirji dosegli hitrost vetra, ki je trikrat hitrejša od zvočne, torej znaša nekaj nad kilometrom v sekundi. Vendar ta dosežek se ne zadošča za uspešno preučevanje vesoljskih raket, ki letijo s hitrostjo skoraj deset kilometrov v sekundi.

Hitrostni sodobnih raket so se malo bolj približali v tako imenovanem vesoljskem toku, dolgi celi v močnem zračnem toku, v njej so izstreljevali modele raket. Vsak tak poskus pa je dal le delne rezultate, ker cev ni zgrajena v kolobarju in je vse skupaj trajalo vsakokrat le po nekaj sekund.

Nov uspeh na tem raziskovalnem področju je uredila zamisel inženirja Devienne, ki je blizu Nice na francoski Rivieri zasnoval zračni predor na povsem novih ali vsaj na doslej še ne uveljavljenih načelih. Zgradil je tako imenovani vesoljski top, v katerem pričakuje hitrost zračnih tokov blizu sto kilometrov v sekundi, kar pomeni na primer, da bi izstrelki, ki bi zmogli takšno hitrost, preleteli v štirih sekundah razdaljo med Zagrebom in Beogradom.

Nevščeni ladijski tresljaji odpravljene

Graditelji so poskušali pri novi angleški ladi »Canberra« čim bolj odpraviti neljubne tresljaje, ki jih nekateri potniki težko prenašajo. Pri tem so hoteli kolikor mogoče odpraviti vse vire tresljajev, kjer pa je bilo to nemogoče, so si prizadevali, da pri normalni hitrosti ladje ne bi prišlo do sovpadanja frekvence, teh tresljajev s katero koli drugo obdobjno frekvenco.

Najprej so zmanjšali tresljaje z uporabo elektronskega vključevanja hitrosti, ki je zamenjala običajne prestave, in s tem, da so postavili stroje čim bolj proti krmu. Vijaki pa seveda ostanejo še naprej vzrok precejšnjih tresljajev. Pri ladjah z enim vijakom se da to do neke mere popraviti, če ima vijak sto število lopatic in če se nasprotni lopatici križata skloščno. Tega problema pa ni pri večjih ladjah z dvema vijakoma.

Težko sem zadrževal jezo svojih tovarišev, ki so gledali to zverstvo belih zidov. Semjon Mihajlovič, mi je hripavo zašepetal Fjodor Prasofov, kaj čaka, ukaži, da užeemo po njih! — Nikakor! Ne smemo delati hrupa. Pripravite

Kandidati za Mars

Če na Marsu že ni življenja, bi ta planet morda lahko posejili nekateri živalski organizmi. Pred nedavnim so na primer odkrili nenavadno odporno ličinko neke žuželke. Doktor Hinton je imel ličinke neke žuželke iz Ugande tri leta na suhem, nato pa ga je zanimalo, kaj bo z njimi, če jih bo dal v vodo. Skoraj takoj so oživele. Nekaj primerov je dal v osuševalce in počakal se

dem let. Veliko število ličink je znova zaživel, ko jih je dal v vodo. Te ličinke držijo tudi 77 ur v tekočem zraku pri — 190 stopinjah Celzija in 5 minut v tekočem heliju pri — 270 stopinjah Celzija. Naposled pa jim ni prav nič škodila minuta, ki so jo prežele pri 104 stopinjah vročine.

Juha iz stročnega fižola, rum-bac (tudi podobna riba) s testeninami, paprika v solati, sveže sadije.

Juha: Vzamemo majhen krožnik drobno narezanega fižola, zvezo stročja, žlico masla, žlico drobno zrezane čebule, žlico moke, dve žlici črnega, dve žlici kisle smetane, žličko drobno zrezane zelenega peteršilja, ščepec popra, sol, dve žlici ovseh kosmičev. Fižol kulemo v litru vroče vode. Iz masla, čebule in moke naredimo prežgane, ki ga razredčimo dodamo fižolu, prav tako pa tudi drobno zrezan česen. Ko je fižol že skoro kuhan, ga solimo in zakuhamo kosmiče. Kuhano juho potresemo s peteršiljem, poprom in si primasmo smetano. Juha ne sme več vreči.

Rum-bac: Potrebujemo tri-četrt do enega kg težko rižo, potrebujemo trideset dkg kratkih jajčnih testenin, olje, dva velika paradižnika, dve jajci, sol, poper, maslo. — Rižo očistimo, operemo, zremo v

zreke in hitro operemo v vročem olju. Testenine skuhamo v slanem krompirju in skuhamo na cedilo. V posodo zlijemo malo olja in v vročem nekoliko popražimo testenine. Potem jih razgrnemo, nanje pa nalozimo ribje meso. To pokrijemo z narezanimi paradižniki. Ubij jajci solimo, popra, naj razorožujejo belogardiste in jih pošiljajo v občinsko hišo, ter pobijejo tiste, ki se bodo postavili v bran.

Solati: Pol kg paprike, sol, kis in olje. — Paprike operemo, podolgem prerežemo, odstranimo seme in jih zrežemo v drobne rezance. Solimo in pustimo nekaj časa stati, da se paprika omeheča. Če je morda vmes kak pekoča, jo poparimo. Paprike nato polijemo z oljem in kisom in potresemo z malo drobno zrezane zelene.

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

Observatoriji tehnik japonske meteorološke agencije uporablja navadno ročno računalno, ko ugotavlja stopnjo radioaktivnosti v zraku iz takihga ozračja. Pred seboj pa ima tudi Geigerjev števec kot svoj neoben delovni pripomoček. Agencija, ki ima po Japonski devet postaj, je povečala svojo pasivnost, odkar so v Sovjetski zvezi začeli s poskusnimi eksplozijami nuklearnih bomb. Foto: AP

BORO ČUŠKAR SONJA

26

»Veste,« je rekla, »mene ni niti preveč presenetilo, ko sem slišala, da je nekdo napadel Genadija. Mislim, da takega človeka ni mogoče imeti rad. Če je imel osebnostne sovražnike, sicer ne vem, prijateljev pa ni imel. Do mene in našega kurirja je bil zmeraj vljuden, videti pa je bilo, da se mora prav truditi, da bi bil takšen. Nikogar ni maral. Meni se je nekajkrat poskušal približati kot ženski, ko pa je videl, da me vsak večer čaka pred vrati zarotnece, je odnehal.

Mnogokrat sem o njem razmišljala, ne česa pa si nisem nikoli znala razložiti. Mislim na njegove odnose s trafikantom na oglu, saj ga poznata. Vsi ga kličejo Gile. Nisem si znala razložiti zakaj kupuje viržinke, ko jih pa nikoli ni kadil. Kadar jih je kupil, je jemal eno za drugo iz skatice in jih ogledoval. Takrat potem je vedno nekam zginit in ni ga bilo vse popoldne. Razen tega vem za nekaj zbir, ki jih sploh ni vračal podjetju. Tiste albume nosi vedno s seboj in jih zamenjuje s čitkom Ristom, kakor da je to nekaj samo po sebi razumljivega.

Vem tudi, da ne more videti zdravnika Miča. Ob neki priložnosti, ko je zdravnik odšel iz naše trgovine, je siknil za njim v brke: »Hvala bogu, samo da je odšel ta volhjač!« Tistega dne, ko je čika Rista padel pod avto, se mi je zdelo, da bo ponorel. Kar naprej je letal sem in tja in govoril: »Vsi zdravniki so idioti, kaj sploh zna to ljudje! Lepo sem mu rekel: doktor tisti album je zelo dragocen... Zdravniki pa je zablajal kot ovca. Ne skrbi, ti ga bom že jutri dal!« — Idiot prismojen!

Tisto popoldne je prišel Sima, saj ve-te katerega mislim, tisti, ki mu pravijo Simo-Sodček. Takoj sta odšla iz trgovine, ne da bi prej spregovorila več kot pet besed.

Genadije se je še najbolje razumel s Ristom. Včasih sta kar v moji prisotnosti nekaj šepetala med seboj, najpogosteje pa me je poslal v druge prostore iskat kolekcije, kurirja pa po cigarete, da sta se lahko nemoteno pogovarjala.

No, nekaj lepega le imam povedati o njem: pred meseci je namreč začel vsakega prvega menja in kurirju izplačevati razen plače tudi nekakšno nagrado od ustvarjenega dobička. Od takrat mi je postal nekako bolj simpatičen, kurir pa je bil zanj tudi v ogenj. Ko nama je začel izplačevati tisti denar, je rekel, naj tega

ne razglasava in da naj to ostane naša notranja stvar.

»To je bilo približno vse, kar je Sonja povedala.« je končal Nikola, potem pa je dodal: »Po mojem mnenju bi bilo za nas od vsega tega najzanimivejše tisto o trafikantu in viržinkah. Prav tako bi se seveda zanimivali tudi Sima-Sodček. Razmišljaj sem že, kaj naj bi storili, pa za sedaj še nimam nobenega pravega predloga. Zdi se mi le, da bi morali imeti trafikanta bolj na očeh.«

»Nemara imáš prav in morebiti se za vsem tem res nekaj skriva,« je rekel šef. »Pogovoriti bi se morali z Milanom. To stori kar ti, Nikola, pred tem pa malo pregledaj gradivo, če imamo kaj o tem trafikantu. Meni je znano le to, da se Milan že dal časa ukvarja z nekimi trafikanti. Jeličevim in Jeličevim prijateljem prijateljske zveze z Genadijem.«

»Da, da, ta je imenoval se Jelič Jablan, Gile. Zakaj pa ne bi Milana kar takoj poklical?«

»Na poti je. Vrnil se bo šele jutri. Takoj ga poišči, ker bi bilo zelo dobro vedeti, kaj sedaj počne ta Jelič. Ne sme nam uiti najmanjša podrobnost. Jutri popoldne bi potem lahko razpravljali o njem, če seveda n- bomo imeli v zvezi z vso zadevo kakšnega nujnejšega dela.«

»Jaz sem ga morda ne-aj poimnil,« sem rekel. »Pred tremi dnevi sem, ne da bi vprašal Milana, naročil, naj nadzoruje Jablana. Ali sem ga poimnil?«

»Ne, to je bilo pravilno in o tem sem Milana že obvestil. Vsa poročila je potem kar on spravljal.«

Ko smo se pogovorili, sem rekel šefu, da bi želel imeti prost večer, ker bi šel rad v kino. Ko sem odhajal proti domu, sem se spraševal, zakaj sem se mu zlagal? Ali nisem tisti večer odhajal na sestanek z osebo, ki se je hotela z menoj pogovoriti o službenih stvareh.

Ceprav mi je rekla tako — sem vendar le lagal. Včasih ravna človek podzvestno, pa čeprav se je zavestno lotil kakšne svoje zamisli. Ali sem ravnal pametneje, ker sem lagal? Morebiti ne — zmemek, ki sem ga imel, pa je bil morda tudi moja osebna zadeva. Prav nič namreč nisem verjel, da bo pogovor ostal samo posloven. Srečanje sem pričakoval tudi s precejšnjo nestrpnostjo. Nekajkrat sem se zalotil v misli, za katere ne bi mogel reči, da so bile popolnoma poslovne.

Ko smo osvojili de se postarajo, so nam pričeli prebivalci pripovedovati, kaj vse so počeli belj s pristajališči sovjetske oblasti. V dveh dneh so pobili 356 ljudi, med njimi tudi ženske, otroke in starčke. Ustrelili so tudi predsednika vsakega sovjeta Sorokina.

Lobikova, upravnik pošte, in Dolgopolova, ki je bil komandant milice, so ovisli s slamo, ju polili s petrolejem in zažgali.

Temu zverinskemu postopu sredi vasi so prisostvovali general Gnjiljorbov, kozakiški oficirji in njihove žene.

Meni pa so povedali, da so gnali na ustreliti tudi njegovega očeta. Toda med ubitimi in Strmi grapi ga nismo našli. Njegova uroda je ostala zavita v temo.

Otočji v morju belih kozakov

Kratko razdobje zatija, ki je nastalo po tem dogodku, sta obe strani izrabili za krepjenje in urejevanje svojih sil. Beli generali so hodili od vasi do vasi in dvigali kozake proti sovjetom. Tudi mi nismo zapustili vasi. Ustanovili smo nove odrede, učili borce ravnanja z orožjem, predvsem, kako se seka s sabljo, nabirali konje, orožje in strelivo itd.

Obe sovražni strani sta se otipavali samo s patruljami in oglednicami. V začetku so tako srečanja potekala še kar mirno. Patrulje in se približale druga drugi na krajše razdalje in se prepirale. Vsaka stran je branila svoje stališče in dokazovala, da ima prav. Po kratkem in ostrem razpravljanju so odhajale vsaka v svojo stran.

Toda zatija je bilo kmalu konec. Vasi, ki so v don-skem območju se imele sovjetsko oblast, so bile kot otočki v morju upornih belih kozakov. Moj odred je bil v vasi Siano, od koder smo neprestano pošiljali konjeniške patrulje. Te so se streljale z belimi in si prizadevale ujeti kakšnega izmed njih. Nekega dne se jim je posrečilo. Ujeli je izpovedal, da se v vasi Zolotarska nahaja štab polkovnika Zlatarskega, ki ga ščiti manjši garnizon. To sem sklenil izkoristiti in iznenada napasti štab. Izbral sem si dve sto jezdecev in dvojno voz z mitraljezom. Odjedli smo ob bregu reke Sal, toda na kakšno zaščito belih nismo našli. Nemotno smo vpadli v Zolotarsko.

(Nadaljevanje prihodnje)

ROBOT - RUDAR

V Sheffieldu (Anglija) so zgradili električni robot, ki ga poganjajo avtomobilske baterije. Ta stroj opravlja enostavna mehanska de-

la, predvsem v prostorih, ki niso primerna za človeka. Lahko ga uporabljajo kot nakladalca premoga pri avtomatskem stroju za izkop v globinah, kjer je preveč ali pa preveč plina, da bi delali rudarji, pa tudi v prostorih, kjer je visoka radioaktivnost.

la, predvsem v prostorih, ki niso primerna za človeka. Lahko ga uporabljajo kot nakladalca premoga pri avtomatskem stroju za izkop v globinah, kjer je preveč ali pa preveč plina, da bi delali rudarji, pa tudi v prostorih, kjer je visoka radioaktivnost.

lahko se da tudi urediti, da robot popravlja svoje zapise s pomočjo izkušnje, ki jo je pridobil v teku svoje poti. Robot pa je precej drag, saj bo v industrijski izdelavi stal okrog milijon in pol dolarjev. Nameravajo pa za to ceno še razširiti njegove delovne zmoglosti in upajo, da bo uporaben celo v gospodinjstvu.

Cejlon je dobil brigadirje

»Letos so se na Cejlono zdale velike prostovoljne delovne akcije, katerih namen je zgraditi nekaj manjših cest in komunalnih objektov. Pobudo za njih je dala Mladinska zveza za celjske socialistične stranke, ki podpira vlado pri njenih prizadevanjih.

Nadzorovano spajanje atomskih jader

Odkar so iznašli vodiko-vo bombo, si znanost prizadeva tudi nadzorovano

spajati atomska jadra. To spajanje namreč sprošča veličansko energijo in je ravno nasproten pojav demu, kar se dogaja v sodobnih atomskih reaktorjih. Vir energije v letih je razpadanje atomskih jader. Rojavi spremljajo škodljivi radioaktivni odpadki, ki jih pri spajanju skoraj ni.

Da bi dosegli spajanje atomov težkega vodika, so potrebne temperature od 60 do 100 milijonov stopinj. Z zvišanjem temperature se namreč poveča termična energija atomov, ki je potrebna za to, da se atomska jadra pri trkih tako približajo, da premagajo odbojne sile in se zlijejo.

Doslej je za znanstvenikom v posebnih napravah posrečilo povzročiti le 20 do 30 milijonov stopinj temperature. Zato so napovedovali, da bi bilo dovolj visoke temperature in tem nadzorovano spajanje atomskih jader mogoče uresničiti šele v naslednjih desetletjih.

Dunajski fizik Karl Nowak pa je pred kratkim razglasil, da je našel postopek, ki vodi k potrebnim temperaturam. Po njegovi teoriji naj bi jonizirane atome izstrelili drug proti drugemu, hkrati pa jim v koncentriranem magnetnem polju pridali še elektrone. Ti bi služili kot vez med zblížavajočimi se, visokoenergetskimi atomskimi jedri.

V francoskih avtomobilih motor spredaj

Znano je, da se največ prostora za potnike v majhnem avtomobilu pridobi tako, da je motor spredaj in poganja prva kolesa — ali zadaj, kjer poganja zadnja kolesa. Precej bolj je, če je motor spredaj, saj poveča stabilnost vozila. Dobro je tudi, če poganja motor zadnja kolesa, tako da jih dober voznik čuti.

Tako je Renault spremenil svojega 4 CV iz leta 1947. V Renaultu 4 L, ki ima oba motor spredaj. Spremenjeno je tudi težko pri sprednjih kolesih in izpopolnjen sistem hlajenja, kar je povzročilo na avtomobilskem trgu precej razpravljanje. Čeprav so bili Renault, Volkswagen in Fiat dolgo časa glavni dobavitelji avtomobilov, ki so imeli motor spredaj, so se sedaj tudi pri Fiatu odločili, da bodo pri novih 1300 in 1500 cm avtomobilih prestavili motorje naprej. Od bolj znanih francoskih avtomobilov pa Dauphine še vedno vozi z motorjem zadaj. Nespremenjen je ostal tudi v perspektivi za prihodnje leto.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Velika prednost robota je ta, da je upravljanje elektronskega usmerjevalca zelo enostavno. Pred fotoelektričnimi pregledovalnimi napravami se z enakomerno hitrostjo vrste razni belo-črni zapisi. Elektronski impulsi dajejo podatke o robotu, ki ga je tako mogoče voditi pri delu, katero opravlja na določenih mestih. Tako oblika upravljanja robota je mnogo lažja kot pa ona s pomočjo preluksanih kartic. Dokaj

Križanka

VODORAVNO: 1. Ime sovjetskega državnika Mikojana, 2. življenjska pot, napredovanje v službi, 3. reka v Angliji, ob kateri leži Shakespeareovo rojstno mesto, 4. kemični znak za srebro, 11. prizor na odru, 12. indijska troježa, 17. tukaj, 16. Verdijeva opera, 18. trgovski predmet, blago, 21. plačilo za poštovno delo.

NAVPIČNO: 1. pristanišče v Izraelu, 2. duša umrlega po verovanju starh Slovanov, 3. zimsko-sportno letovišče v Švici, 4. sodobni ameriški pisatelj (»Petrov«), 5. kemični znak za telur, 6. otok ob Iraki obali, 7. nordijska pripovedka, 12. prireditev pesništva, 13. družbeni položaj, 14. domača pernatna žival, 17. stari oče, 18. oddelke rimske legije, 20. avtomobilska značka Njagoda.

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
SLOVENIJE

DELO

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO
ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE
5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMU-
NISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLO-
VENSKEGA POROČALCA«, KIGA JE
LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODIL-
NA FRONTO SLOVENSKEGA NARODA

Glavni urednik Janez Vipotnik Odgovorni urednik Franc Šetinc

LIUBJANA, četrtek, dne 21. septembra 1961 - Leto III., štev. 259

ZAČETEK XVI. ZASEDANJA GENERALNE SKUPŠČINE

Mongi Slim predsednik

Tunizijki delegat v OZN bo prvi predstavnik afriške celine, ki bo predsedoval Generalni skupščini - Največja težava bo izvolitev novega sekretarja - SZ še vedno za »trojko« - ZDA odločno proti

NEW YORK, 20. sept. (Tanjug-Reuter). Danes popoldne po 16. uri se je začela prva delovna seja Generalne skupščine, na kateri so izvolili predsednika letošnjega XVI. rednega zasedanja in druge funkcionarje. Za predsednika je bil izvoljen tunizijski predstavnik Mongi Slim, prvi predstavnik afriške celine, ki bo predsedoval Generalni skupščini OZN.

Sejo je začel predsednik lanskega zasedanja Frederich Boland, ki je prebral seznam članov verifikacijskega odbora.

Medtem so razdelili delegatom 99 držav posebno poročilo šefa operacij OZN v Kongu Stura Linnerja o pletju letala, v katerem so bili generalni sekretar OZN in drugi visoki funkcionarji, ki so našli smrt v letalski katastrofi blizu Nole v Severni Rodéziji.

Generalna skupščina je potem volila novega predsednika. Stalni tunizijski predstavnik v OZN Mongi Slim je dobil 96 od skupno 97 veljavnih glasov. Sodi, da je proti Slimu glasoval samo francoski predstavnik, kar si razlagajo s sporom med Francijo in Tunizijo za stran Bzerte.

Ko je Boland objavil rezultate glasovanja, so delegati stali pozdravljali izvoljenega Mongija Slima za predsednika XVI. zasedanja Generalne skupščine, ki se je zahvalil za izvolitev. Ko je govoril o prečih svetovnih problemih, je določil, da težava vprašanja, ki čakajo Generalno skupščino, vključujejo tudi razvojitve in opustitve črnih posestnikov. Ni pa problema - je nadaljeval Mongi Slim - ki ga ne bi bilo mogoče urediti z vztrajnimi napori in dobro voljo.

Mongi Slim je izrekel priznanje »hrabrosti in požrtvovalnosti štaba OZN v prizadevanjih, da bi našel izhod iz krize v Kongu«. Poudaril je, da je treba do sedaj urediti problema, ki je terjal življenje mnogih ljudi iz vseh držav. Kongoska kriza se je poslabšala s tragično smrtjo Daga Hammarskjöldja in njegovih spremljevalcev. Slim je izrazil upanje, da ni več tako daleč čas, ko bo v Kongu zavladal mir.

Izrazil je tudi upanje, da bodo v kratkem dosegli svojo odvisnost se nekateri afriški narodi, predvsem ljudstvo Alžirije in Angole. Obodil je »strahotni razsežnosti, ki se gospodari v nekaterih delih Afrike. Narodno južnoafriške unijske morajo uspešno svoje pravice v svoji državi.

Mongi Slim je še dejal, da bo zasedanje Generalne skupščine OZN, ki se je začelo »v senci žalosti«, zaključeno z upanjem, da bo zavladal mir na svetu in da bo človeštvo zaživelo v svobodi in pravičnosti.

Mongi Slim

Mongi Slim je stalni tunizijski predstavnik v OZN ter veleposlanik Tunizije v Washingtonu in Kanadi. Na kongresu Neodestura leta 1959 je bil izvoljen za člana glavnega odbora stranke, ki je dobil za predsednikom Habibom Burgibo največ glasov.

Rodil se je v Tunisu pred 53 leti. Studiral je pravo na univerzi v Parizu. Se kot študent je aktivno de-

Plenarna seja Generalne skupščine je bila nato zaključena, delo pa so nadaljevali v sedmih komitejih, da bi izvolili nove predstavnike teh teles Generalne skupščine.

Predstavniki Argentine Mario Amadeo je bil izvoljen za predsednika prvega političnega komiteja. Za predsednika specialnega političnega komiteja so izvolili stalnega predstavnika Bolgarije v OZN Jordana Čobanova. Italijanski predstavnik dr. Brasco Lanza D'Ajetta pa je bil na predlog Jugoslavije izvoljen za predsednika komiteja za ekonomska in finančna vprašanja. Delegat Filipinov Salvador Lopez je postal predsednik komiteja za socialna, humanitarna in kulturna vprašanja. Agnie Brochs (Liberija), pa je postala predsednica skrbniškega komiteja. To je prva ženska, ki predseduje temu komiteju. Danski predstavnik Hermond Lannum je bil izvoljen za predsednika komiteja za administrativna in proračunska vprašanja, medtem ko je bil za predsednika komiteja za pravna vprašanja izvoljen delegat Paname Cesar Quintero.

Po izvolitvi predsednikov komitejev so volili še tri najstarije podpredsednikov Generalne skupščine: predstavnika Kostarice, Grčije, Nigra, Cipra, Gane, ZDA, Nizozemske, Velike Britanije, Sovjetske zveze, Francije, Češkoslovaške, Mehike in Čangkaškovega režima na Formozu. Ti podpredsedniki sestavljajo skupaj s predsedniki posameznih komitejev in predsednikom Generalne skupščine

Sovjetski odgovor na beograjsko spomenico

BRIONI, 20. sept. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je danes popoldne sprejel izrednega in opolnomočenega veleposlanika Sovjetske zveze v Jugoslaviji Alekseja Jepiseva.

Ob tej priložnosti je Jepisev izročil predsedniku Titu odgovor predsednika ministrstva sveta SZ Nikite Sergejeviča Hruščeva na pismo šefov držav in vlad, udeleženc beograjske konference.

Sprejema se je udeležil tudi pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Ivo Vejvoda.

ZAKLJUČEK SOVJETSKO-KUBANSKIH RAZGOVOROV

Moskva, 20. septembra (Tass). Predsednik Prezidijskega Vrhovnega sveta ZSSR Leonid Brežnev in predsednik Kube dr. Osvaldo Dorticos sta podpisala določeno sočasno sovjetsko-kubansko sporočilo. Pri podpisu sporočila so bili navzoči najvišji sovjetski voditelji na čelu s premijerom Hruščevom in člani spremenja predsednika.

Sporočilo poudarja popolno soglasje obeh držav glede najvažnejših mednarodnih vprašanj, včevši: raz-

Včeraj popoldne so v okviru III. kongresa Zveze slavističnih društev Jugoslavije odprli pred Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani spomenike trem zaslužnim slovenskim slavistom, profesorjem dr. Francetu Kidriču, dr. Rajku Nahtigalu in dr. Franu Ramovšu. Slovesnega odprtja so se udeležili razen udeležencev kongresa, dijakov in drugih tudi podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj kot predsednik slavističnega odbora, predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, podpredsednik dr. Joža Vilfan ter vrsta drugih uglednih političnih, javnih in kulturnih delavcev. Spomenike je odprl predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar. Foto: Švabič

Sklenjeno premirje

Šef civilne službe OZN v Kongu in secesionist Čombe sta podpisala sporazum o premirju. Ogenj naj bi ustavili davi o polnoči

NDOLA, 20. sept. - Kot sporoča Reuter, so se predstavniki sil OZN in predstavniki secesionistične katarske vlade sporazumeli o prekinitvi ognja. Po sporazumu naj bi ogenj ustavili danes, minuto po polnoči.

Včerajšnji razgovori so trajali pet ur, današnji pa so bili prekinjeni zaradi žalnih slovesnosti pred odhodom letala, ki bo prepešalo posmrtno ostanke Daga Hammarskjöldja na Švedsko.

Secesionist Čombe je novinarjem povedal, da vsebuje sporazum šest točk: 1. ustavevte ognja; 2. to naj začne veljati minuto po polnoči; na vsem priložju Katanje; 3. ustanovi naj se mešana komisija štirih članov, ki naj kontrolira prekinitev ognja in ki naj nadzira obliko odnosov med OZN in katarskimi oblastmi; 4. prepovedan je vsak premik čet, s katerimi bi okrepili posamezne garnizije; 5. ali položaje, sem je štel tudi prenos municije ter vseh vrst orožja, tankov in letal; 6. obe strani lahko nemoteno organizirajo preiskrbo; 6. izmenjava ujetnikov pod kontrolo meške komisije.

Po vseh iz Leopoldville je OZN pripravljena odpo- klicati svojega dosedanjega predstavnika v Katangi Co-

norja O'Briena, »da bi ustvarili ugodnejše vzdušje«. Sodi, da bo O'Briena najbolj verjetno zamenjal Francez Dumontet, ki je tudi že prisel v Leopoldville, čeprav predstavnik OZN v Leopoldvillu ni povedal, kakaj prihaja Dumontet v Kongu. Menijo, da bo odstopal v Elisabethville. Medtem ko je bil Čombe v hišnem zaporu v Leopoldvillu in Coquilhatville, je Dumontet navezal zelo prirčne odnose s Čombejevim notranjim ministrom Munomgom, znanim po svoji okrutnosti in glavnem deležu, ki ga je imel pri umoru Lumumbe.

Georges Dumontet je bil sicer namestnik šefa civilne službe OZN v Kongu Linnerja, dokler je bil ta na tem položaju.

Poročajo, da bo kolonialistična vlada Padezijske federacije poslala Čombeju pomoč v hrani in zdravilih.

Danes bodo poslali v Katango 50 ton sladkorja ter velike količine mesa in mleka.

Vzhodni diplomati se vračajo v Leopoldville

Leopoldville, 20. septembra. (Reuter). Odpravnik poslov sovjetskega veleposlaništva v Kongu Leonid

Podgornov se je vrnil v Leopoldville, da bi ponovno vzpostavil diplomatsko misijo. Podgornov ne bo izročil nobenih poverilnic, ker poverilnice veleposlanika Jakovljeva pri zakoniti kongoški vladi niso izgubile veljave.

Po vseh kongoških časopisnih agencijah so v Leopoldville prispeli tudi diplomatski predstavniki Poljske, CSSR in republike Mali. Doslej so bili akreditirani pri vladi premiera Gizenge in so prispeli naravnost iz Stanleyville.

Ljudska skupščina LRS se bo sestala 28. septembra

Predsednik Ljudske skupščine LRS sklicuje oba zbora Ljudske skupščine LRS na sejo, ki se začne v ČETREK, 28. SEPTEMBRA 1961, ob 10. URI. Po začasnem predlogu dnevnega reda bo Ljudska skupščina obravnavala:

1. poročilo o gibanju gospodarstva v I. polletju leta 1961 s posebnim ozir na delovanje gospodarskega sistema;
2. predlog zakona o socialnih zavodih;
3. predlog zakona o knjižnicah;
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Prešernovem skladu;
5. predlog zakona o varstvu kulturnih spomenikov v LR Sloveniji;
6. predlog zakona o preimenovanju nekaterih fakultet v sestavi Univerze v Ljubljani;
7. predlog odloka o podaljšanju mandata občinskih in okrajnih ljudskih odborov;
8. predlog resolucije o nalogah komun in stanovaljske skupnosti pri otroškem varstvu;
9. predlog sklepa o soglasju k finančnemu načrtu sklada LRS za leto 1961 in
10. razrešitve in izvolitve sodnikov.

Iz tajništva Ljudske skupščine LR Slovenije

IZJAVA NIKITE HRUŠČEVA

Dobrodošel vsak poziv za pogajanja

MOSKVA, 20. sept. Kakor poroča TASS, je premier Hruščev izjavil, da je Sovjetska zveza prišla miriljubne rešitve vseh mednarodnih sporov. »Sprejeli bomo vse pozive za pogajanja v interesu miru, ne glede na to, odkod prihajajo,« je poudaril sovjetski premier.

Premier Hruščev je dal to izjavo moskovskima časopisoma »Pravda« in »Izvestija« ob nedavni poslanici rumskega papeža Janeza XXIII., ki opozarja na ogromno odgovornost v sedanjem mednarodnem položaju in zahteva »svoboda in iskrena pogajanja« za ureditev svetovnih problemov.

Sovjetski premier je to papeževu poslanico označil kot dokaz, da »v tujini prihajajo čedalje bolj do spoznanja, da se nerazumnost in avanturizem v svetovni politiki ne bosta dobro končala« in dodal, da je sprejel papeževu poslanico z zanimanjem kot »dobro znamenje«.

Nikita Hruščev je ponovil prejšnja sovjetska stališča od sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo in do splošne razorožitve. Dejal

BLEJSKI VELETURNIR REZULTATI XII. KOLA:

Fischer : Trifunović
Udovčić : Bertok
Keres : Matanović
Petrosjan : Geller
Gligorić : Olafsson
Donner : Talj
Parma : Ivkov
Darga : Najdorf
Bisgueir : Portisch
Germek : Pachman

Sovjetski veleturnir Geller se ne more ubraniti prošnjam skupin mladih prijateljev šaha da se jim ne bo za spomin podpisal v beležke.

Razgovori o gospodarskem sodelovanju z Veliko Britanijo

Beograd, 20. sept. (Tanjug). Član ZIS Avdo Humo je sprejel danes delegacijo britanskih gospodarstvenikov, v kateri sta predsednik londonske Trgovinske zbornice lord Ebbsheim in predsednik britanskega Izvoznega sveta za Evropo sir William Macfarlane.

Avdo Humo in ugledna britanska gospodarska strokovnjaka so izmenjali mnenja o možnostih, da bi se gospodarsko sodelovanje z Jugoslavijo, zlasti na področju industrije, razširilo. V razgovorih sta sodelovala predsednik jugoslovanskega Komiteja za gospodarsko sodelovanje z Veliko Britanijo Ivica Gredić in sekretar komiteja Milutin Mijatović.

Pred sprejemom pri Avdu Humu sta britanska gospodarska strokovnjaka obiskala predsednika jugoslovanskega Komiteja za gospodarsko sodelovanje z Veliko Britanijo Ivica Gredić in sekretar komiteja Milutin Mijatović.

lovanje, ki bo v petek. Predsednik odbora za gospodarstvo Zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine Ivica Gredić je prireditel dneves v hotelu »Metropol« kobilu lordu Ebbsheimu in siru Williamu Macfarlaneu. Kobilu so se udeležili član ZIS Danilo Keić, predsednik Zvezne Industrijske zbornice Nikola Djuverović in drugi. Navzveč je bil tudi britanski veleposlanik v Beogradu sir Michael Creswell.

Stanje 28. septembra: Področje visokega zračnega pritiska z jedrom nad Skandinavijo povzroča nad večim delom kontinenta lepo vreme. Slabotne fronte močnejše ne dosežejo srednje Francije in se je zato počasi pomikajo proti vzhodu.

Napoved za četrtek: Pretežno jasno vreme. Zjutraj in deloma popoldne v kotlinah megla. Popoldne od zahoda nekoliko peščena oblačnost. Najnižje nočne temperature med 8 in 11. v Primorju 18, najvišje dnevnne temperature okoli 27 stopinj C.

GOVOR KONGOŠKEGA PREMIERA ADULE

Pustolovci vseh baž podpirajo Čombeja

Premier Adula je pozval vse državljane, naj se odzovejo pozivu vlade in naj bodo pripravljeni na boj za likvidacijo katanškega secesionizma

LEOPOLDVILLE, 20. sept. (AFP). »V mreži, katerih niti drže v rokah kapitalistični imperialisti, je vzrok smrti Daga Hammarskjölda,« je danes v govoru po Leopoldvillskem radiu izjavil kongoški ministrijski predsednik Cyril Adula. Dejal je, da so zagrešili »grdi in sramotni zločini in priporočil, da to ni prvi zločin kapitalističnih sil.

Premier Adula je nadalje dejal, da je »v tej mreži tudi izdajalec Čombeja, ujetnik finančnih skupin in tujih pustolovcev«. Pozval je, da je treba uničiti katanški secesionizem.

Cyril Adula je poudaril: »Od danes ne bomo sedeli z nobenimi silami za likvidacijo secesionistične Katanga, ki se je doslej držala na nogah sprito dvočle-

nosi trustov in velikih kapitalov. Vsak državljan naj bo pripravljen odzvati se pozivu vlade, da izpolni svoje dolžnosti v Katangi. Od tega trenutka so kongoški Čombeje pripravljeni. Premier Adula je v svojem govoru poudaril, da katanške vojske ne podpirajo samo Belgijci, ampak tudi »pustolovci vseh baž, ki so krivi ropanja in umorov v

Alžiriji. Katango podpirajo Rodezija, Južna Afrika in Velika Britanija, katere sovrastvo do črncev je vsemu svetu znano.

Cyril Adula je poudaril, da se bo Kongo brez milosti sil ustavljal s silo.

»Tisti, ki podpirajo odcepitve Katange, bodo videli svoje upe pokopane in jih bo zadel odgovornost za toliko izgnanih življenj,« je zaključil kongoški ministrijski predsednik.

V Leopoldvillu so bile pred poslopjem britanskega veleposlaništva protiimperialistične demonstracije. Skupine mladih Kongožan-

nov so vzkliale »Smrt imperialistom!« ter razbile okna na sosednjem portugalskem poslopiju. Demonstranti so se potem napotili proti poslopju francoskega in portugalskega veleposlaništva v Leopoldvillu vendar jih je policija razgnala.

»Tisti, ki podpirajo odcepitve Katange, bodo videli svoje upe pokopane in jih bo zadel odgovornost za toliko izgnanih življenj,« je zaključil kongoški ministrijski predsednik.

Youlu grozi švedskim misionarjem

Brazzaville, 20. septembra (AFP). Tu so uradno potrdili, da je predsednik Kongo (bivši francoski Kongo) opat Fulbert Youlu zagrozil švedskim misionarjem, da jih bo izgnal iz države, če Švedska ne bo umaknila svojih čet, ki so pod poveljstvom OZN v Katangi. Ta sklep je Youlu sporočil predsednik evangelističnih misijonov Lindgrenu.

Japonska bo zahtevala odškodnino

Tokio, 20. sept. (Reuter). Japonska vlada je sporočila sovjetski vladi verbalni protest proti atomskim poskusom v centralni Aziji in Sibiriji. Predstavnik japonskega zunanjega ministrstva je obiskal sovjetskega odpravnika poslov Suzdaleva in ga je opozoril na to, da je Japonska neposredno izpostavljena posledicam teh poskusov in da so se prva »znamenja te nevarnosti« že pokazala.

Dejal je, da si japonska vlada zato lasti pravico, da zahteva od Sovjetske zveze nadomestilo za škodo.

SKLEPI SVETA ARABSKE LIGE

Vsestranska pomoč Alžiriji

Na zasedanju so v celoti podprli sklepe beograjske konference - Arabske države naj prekinjejo odnose z Južnoafriško unijo

KAIRO, 20. sept. (Tanjug). Svet Arabske lige je včeraj končal redno zasedanje v Kairu. Sprejel je več resolucij in sklepov. Po mnenju tukajšnjih političnih opazovalcev sta dve politično zelo važni.

Prva je resolucija, ki v celoti podpira zaključke in sklepe beograjske konference izvenblokovskih držav glede vseh arabskih problemov, boja proti kolonializmu in naporov za okrepitev svetovnega miru.

Druga resolucija, ki ji prisojajo veliko važnost, se nanaša na alžirsko vprašanje. Resolucija zahteva, naj vse države, članice lige, začno uresničevati sprejete sklepe o vsestranski pomoči Alžiriji v tem odločilnem trenutku njenega boja za neodvisnost, posebej pa sklepe skupnega vsearabskega obrambnega sveta.

Svet Arabske lige je tudi sklenil, naj vse arabske države skupaj z izvenblokovskimi in drugimi prijateljskimi državami, napno vse sile za to, da bi bila na letošnjem zasedanju Generalne skupščine OZN sprejeta resolucija o popolnem priznanju pravice Alžirije do neodvisnosti in da bi se svetovna organizacija aktivno zavzela za pravice alžirskih ljudstva. Vse članice lige si bodo nadalje prizadevale, da bi čimprej priznale začasno alžirsko vlado tudi druge države, ki tega doslej še niso storile.

Svet Arabske lige je razen tega sklenil, da arabska država ne smejo priznati Južnoafriške unije, katere vlada izpolnjuje politiko rasne diskriminacije. Tiste države, ki se imajo diplomatske odnose z Južnoafriško unijo naj jih pretrgajo.

Nadalje je svet lige na svojem zasedanju tudi podprl kandidacijo arabskih držav za izpraznjenega mesta v organih OZN.

Svet Arabske lige je sklenil, da bo o sprejemu Omana v ligo razpravljala na prihodnjem zasedanju, na katerem se bodo zbrali zunanji ministri.

Spaak je imel zanimiv razgovor s Hruščevom

Bruselj, 20. sept. (Reuter). Podpredsednik belgijske

vlade Paul Henry Spaak je po vrnitvi iz Moskve izjavil novinarjem, da so bili razgovori s sovjetskim premierom Hruščevom »zanimivi, iskreni in koristni«. Priznal je, da je osnova za pogajanja med Vzhodom in Zahodom. Premier Hruščev je »miren, toda odločen v nekaterih stvareh«.

Spaak je izjavil, da bo poročal belgijskemu kralju in predsedniku vlade in da bo jutri odpotoval v Pariz, kjer bo govoril pred svetom Atlantske zveze.

STAVKA DELAVCEV TRŽAŠKE LADJEDELNICE

Modernizacija ladjedelnice na račun tržaških delavcev

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 20. sept. — Tukaj nekaj dni stavkajo delavci ladjedelnice Felszegy v Miljah. Delavci se enotno upirajo množičnim odpustom, ki so v programu za zmanjšanje dejavnosti tukajšnje ladjedelnice 138 odpustov, toliko jih za sedaj grozi — temu kolektivu pa so bili verjetno le začetek postopne likvidacije zastarelih in nerentabilnih ladjedelnice v Trstu.

Italijanski vladni načrti v okviru evropske gospodarske skupnosti namreč predvidevajo okrepitev zmogljivosti domačih ladjedelnice za eno tretjino ter znižanje zaposlenih delavcev za 12.400. Hkrati pa nameravajo modernizirati tri največje ladjedelnice v Sestri, Tržiču in Castelmuru pri Neaplju ter v ta namen investirati okoli 40 milijard lir. Takim enostranskim načrtom se postavljajo po robu delavski sindikati, ki nečejo, da bi delavci nosili breme konkurenčnega uspo-

sabljanja italijanskih ladjedelnice v okviru Evropske gospodarske skupnosti. Argumenti sindikatov so predvsem dejstva, da sedanja tovarna trgaška italijanska ladjedelnica še vedno zastaja za predvsem, da stalno narašča prisotnost tujih ladij v domačih pristaniščih, kar vse narekuje novogradnje modernih in hitrih ladij. V Trstu pa se v zvezi z najnovejšimi odpušči v ladjedelnici v Miljah še posebno zavedajo, da gre za prvi primer izvajanja vladnega načrta o zmanjšanju ladjedelnih zmogljivosti in da bo s tem prizadeto celotno trgaško gospodarstvo. Tako so že sedaj ladjedelnice sv. Roka na poti likvidacije, saj ne izdelujejo več nobene ladje, ladjedelnice sv. Marka pa so izpadle iz državnega programa modernizacije in jih tako čaka podobna usoda.

Stavka v ladjedelnici Felszegy ima v takih pogojih vse značilnosti obrambe, tako interesov obrambnih delavcev kot splošnih koristi tukajšnjega gospodarstva in prebivalstva. Zato je pričakovati, da se bodo

ob njej razvile širše akcije tudi ostalih delovnih kategorij ter da bo Trst spet izkoristil ta primer za uveljavljanje svojih zahtev za ureditev svojega položaja. Trenutno so že v teku enotni nastopi sindikalnih organizacij, posredovanja oblastnih organov in intervencija v Rimu, kjer pa verjetno nimajo posebnega upanja na uspeh, kot to kaže tudi najnovejši primer dolgotrajne stavke uradnikov podjetja Arrigoni, ki se je po 145 dneh končala brez pričakovanih rezultatov.

D. F.

INDIJSKO-BRITANSKI ODNOSI

Indija obtožuje Britanijo zaradi njene vloge v Kongu

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, 20. sept. (Po tel.). Vsi dopisniki iz Indije poročajo, da indijska javnost hudo obsaja britansko vlogo v Kongu. Po mnenju britanskega tiska odnos z Indijo niso bili tako slabi od suške krize.

Obsodba britanske politike je tako huda, da je moral britanski podkomisar v New Delhiju v naglici sklicati tiskovno konferenco, da bi ublažil čedalje huje kritike. Britanski veleposlanik

je zanikal obtožbe premiera Nehruja, da Britanija ovira operacije OZN v Katangi. Britanska vlada je po njegovih besedah samo v strahu zaradi možnih posledic, ki jih ni mogoče napo-

vedati, če bi uporabili silo v Katangi. Kakor je izjavil veleposlanik, je dal sam Hammarskjöld pobudo za sestanke s Combejem.

Toda po svetu prevladuje mnenje, da je lord Lansdowne po nalogu svoje vlade izjavil pritisk na Hammarskjölda, da bi se sestal s Combejem in se sporazumel o premirju, da bi tako rešil Combejev režim.

Britanski časopis se boji, da tolnemlje njihovega veleposlanika ne bo došlo vplivalo na protibritansko razpoloženje v Indiji. Indijski časopisje je obširno poročalo o prizadevanjih lorda Lansdowneja v zadnjih dneh in o njegovem reševanju Combeja.

»Daily Telegraph« imenuje indijsko kritiko protibritansko histerijo.

Največji indijski dnevnik »Indian Express« je objavil zelo oster članek o britanski politiki, v katerem je med drugim rečeno: »Se nikoli, niti med sušno krizo, niso bile britanske roke tako okrvavljene kot zdaj.« Tudi drugi indijski časopisi, celo najbolj konservativni, kakor sta »Hindustan Times« in »Times of India«, so se pridružili tej protibritanski kampanji.

Včeraj je v Londonu na pti v New York indijski obrambni minister Krishna Menon napadel britanski radio BBC, ki je oddajal tendenciozno vest, da so indijski vojski streljali na rešilni avto Combejevih sil. Ta novica ni točna, čeprav je bil Combejev rešilni avto oborožen s strojnimi in pripravljen, da napade indijske vojske.

V. Teslić

Bolničar, sklonjen nad ranjenim Kongožanom, ki je med prevozom v prtljajniku avtomobila umrl.

SKUPNO SOVJETSKO-AMERIŠKO SPOROČILO

Sporazum o pogajanjih

Sovjetska zveza in ZDA sta podpisali skupno sporočilo o soglasnih načelih za pogajanja o razorožitvi

NEW YORK, 20. sept. — Kot poroča Reuter, so v New Yorku danes podpisali skupno ameriško-sovjetsko sporočilo o soglasnih načelih za pogajanja o razorožitvi. O tem so se razgovarjali vse od 19. junija. Rezultat teh razgovorov je skupno sporočilo, ki so ga poslali Generalni

Sporočilo vsebuje osem točk. V njem je rečeno, naj bi s pogajanjimi dosegli sporazum o programu, ki bi zagotovil, da bo razorožitev slišna in popolna ter da vojna ne bo več sredstvo za urejanje mednarodnih problemov. Naglašajo pa, da mora tako razorožitev spremljati učinkovit postopek za mirno urejanje sporov skladno z načeli ustavnostne listine OZN.

Po programu splošne in popolne razorožitve naj bi zagotovili, da bodo imele države le tisto orožje, čete in naprave, ki so potrebne

za vzdrževanje notranje varnosti. Države so tudi dolžne »podpirati silo miru pod poveljstvom OZN«.

Sovjetsko-ameriško sporočilo pravi tudi, naj bi bila razorožitev postopna, vsaka etapa pa naj bi se zaključila v določenem roku. Razorožitev naj bi bila vsakelej tako, da nobena država, niti skupina držav ne bi mogla pridobiti prednosti in da bi bila varnost zagotovljena vsem enako.

Vsi ukrepi na področju razorožitve naj bodo pod strogo in učinkovito med-

narodno kontrolo, ki naj bi zagotovila, da bo vsak izpolnil svoje obveznosti.

V okviru OZN naj bi ustanovili mednarodno organizacijo za razorožitev, ki naj bi zagotovila kontrolo in inšpekcijo razoroževanja. V njej naj bi bili vključeni vsi udeleženci tega sporazuma.

V sporočilu je dalje zapisano, naj bi razorožitev spremljala vzporedna krepitev institucij za vzdrževanje miru in reševanje med-

narodnih sporov na mirnem način.

Ob koncu pa pravijo, naj program razorožitve obsega tudi potrebne ukrepe za razpust vojaških enot, odstranitev vojnih naprav in baz in ustavitve proizvodnje orožja. Prav tako bi bilo treba likvidirati skladišča jedrskega, kemičnega, bakteriološkega in drugega orožja za množično uničevanje, ustavitve proizvodnje takega orožja in seveda tudi prodajo takega orožja.

Debata za okroglo mizo

Peta mednarodna konferenca politikov in javnih delavcev o problemih Vzhod-Zahod

RIM, 20. sept. (Tanjug). Od 24. do 27. septembra bo v Rimu peta konferenca za okroglo mizo Vzhod-Zahod. Konferenca se bodo udeležili javni delavci, politiki in parlamentarci iz kakih 20 držav Zahodne in Vzhodne Evrope ter Amerike.

Četrta mednarodna konferenca za okroglo mizo je bila februarja letos v Varšavi. Sodelovali so javni delavci in politične osebnosti iz Anglije, Francije, Belgije, Italije, Norveške, Švedske, ZDA, ZSSR, Poljske, ČSSR, Madžarske, Romunije in DR Nemčije. Iz Jugoslavije kot edine neangžirane države sta bila na konferenci dr. Mladen Iveković in Janez Stanovnik.

Po vesteh iz sekretariata konference bo na rimski konferenci razen osebnosti iz omenjenih držav sodelovala večja skupina neodvisnih ameriških javnih delavcev in politikov.

Na dnevnem redu konference so nemško vprašanje, miroljubna koeksistencija, razorožitev, atomski poskusi in druga vprašanja.

Konferenca v Rimu se bo sta iz Jugoslavije udeležila predsednik Zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine dr. Mladen Iveković in generalni sekretar Jugoslovanske lige za mir Mile Vitrović. V imenu konference ju

je k udeležbi povabil švedski senator Georg Branting.

JAMAICA HOČE NEODVISNOST

Kingston (Jamaica), 20. sept. (Reuter). Po dokončnih rezultatih z včerajšnjega referenduma so se prebivalci Jamaike — najbogaterega otoka v Karibski federaciji Zahodne Indije

— izrekli s 53,8 proti 46,2 odstotka glasov za izstop iz federacije. Voditelj opozicijske Laburistične stranke Alexander Bustamante, ki je vodil protifederalistično kampanjo, je dejal, da je pričakovati odstop vlade Normana Manleyja. Poudaril je željo večine prebivalstva, da bi Jamaica postala neodvisna v okviru Commonwealtha.

Po načrtih britanske vlade naj bi federacija Zahodne Indije, ki obsega otoka Jamaico, Trinidad, Barbados in druge, dobila neodvisnost 31. maja prihodnje leto.

Razpust parlamenta v Grčiji

Hkrati z razpustom parlamenta so bile razpisane predčasne volitve

ATENE, 20. sept. (Tanjug). Grški kralj Pavel je danes objavil dekret o razpustitvi parlamenta in razpisu volitev, ki bodo 29. oktobra letos. Dekret je bil objavljen po današnjem razgovoru kralja Pavla s premierom Karamanlisom. Kralj je sprejel odstop Karamanlisove vlade, toda s pogojem, da opravi svoje funkcije, dokler ne bo imenovana nova vlada, ki bo ostala na oblasti do končanih volitev.

Hkrati so objavili, da se bo parlament, ki bo izvo-

VOLITVE V URUNDIJU

Zmaga opozicije

Usumbura, 20. sept. (Reuter). Na prvih splošnih volitvah na centralnoafriškem področju Urundiju v ponedeljek je opozicijska protibelgijska stranka Uprona premagala vladajočo Krščansko - demokratsko stranko. Zagotovila si je absolutno večino v parlamentu.

Urundi je skupaj z Ruande pod skrbništvom OZN, kjer je bila uprava poverjena Belgiji. Po vestih iz Usumbure, glavnega mesta obeh področij, je stranka Uprona dobila na volitvah 34 od 64 mest. Stranko vodi Louis Rvaga-zori.

Volilo je na vseh 70 odstotkov volivcev, v mestih pa je bila udeležba večja.

Na prejšnjih volitvah leta 1960 je zmaga koalicijske Krščansko - demokratske stranke sedanjega premiera Josepha Simpaja na čelu.

V Maliju ni več francoskih čet

Bamako, 20. sept. (Tanjug). Zadnje francoske vojaške enote so se umaknile iz Malija, kjer ni več vojaških oporišč nekdanjih kolonialnih sil. Na zahtevo malijske vlade so francoske sile izpraznile pet vojaških oporišč, v katerih so bile njihove enote razporejene na podlagi prej sklenjenih sporazumov z vlada Se-

negalije in Sudana. Francoske čete so se začele umikati in izpraznjevati oporišča v začetku tega leta, umik pa je bil končan 5. septembra, ko so izročili instalacije vojaškega oporišča v Bamacu enotam malijske vojske.

Približevanje pogojanjem

Tunis, 20. sept. (AFP). — Tunizijski list »As Sabah« piše v današnji številki, da so francoske čete začele včeraj odstranjevati bodeče žice z bizertskih ulic. List ugotavlja, da pomeni to del »francoskega umika v oporišče Bizerte, ki je bilo v njihovih rokah tudi pred spopadom.«

List pa poudarja, da je umik francoskih čet v oporišče Bizerte samo »procedura začasnega značaja«, da bi olašili pogajanja o bistvu problema to je o popolni evakuaciji.

VS bo obravnaval sprejem novih članic

New York, 20. sept. (AFP). Kakor se je izvedelo iz obveščenih krogov, se bo Varnostni svet OZN verjetno sestal v soboto, da bi obravnaval sprejem novih članic v Združene narode. Pred Svetom so kandidature republike Mavretanije, LR Mongolije in nove afriške republike Sierra Leone.

HAMMARSKJÖLDA BODO PREPELJALI NA ŠVEDSKO

New York, 20. sept. (AP). Predstavnik OZN je izjavil, da bo OZN poslala v Severnorodezijsko mesto Ndolo posebno letalo, ki bo prepeljalo na Švedsko po-

smrtne ostanke generalnega sekretarja Daga Hammarskjölda in drugih Švedov, ki so bili ubiti pri Ndolu. Kot je bilo že objavljeno, je švedska vlada sklenila pripraviti državni pogreb za pokojnega generalnega sekretarja OZN.

Truplo Daga Hammarskjölda leži od danes opoldne v neki cerkvi v Ndolu. Visoki komisar lord Alport v imenu britanske vlade, guverner Evelyn Hone v imenu severnorodezijske vlade ter predstavniki OZN,

Stockholm, 20. septembra (Tanjug). Švedska vlada je zvečer sporočila, da bo pogreb Daga Hammarskjölda v petek, 29. septembra v Upsali.

Švedska pošilja štiri letala v Kongo

Stockholm, 20. sept. (Reuter). Švedski obrambni minister Andersen je zvečer izjavil, da bo Švedska poslala v Kongo štiri lovška letala ter jih dala na razpolago silam OZN.

Sredi oktobra bodo volili kanclerja

Menijo, da bo v nemškem Bundestagu potrebnih več glasovanj, ker krščanski demokrati nimajo več večine

Bonn, 20. sept. (Tanjug). V Bonnu pričakujejo, da bo do novega zahodnonemškega kanclerja izvolili v drugi polovici oktobra, potem ko se bo 17. oktobra prvič po parlamentarnih volitvah sestal Bundestag. Najbolj verjetno je, da bodo kanclerske volitve 20. oktobra.

Po zahodnonemški ustavi predlaga novega kanclerja predsednik republike, vendar je potrebno, da njegovo izvolitev potrdi Bundestag z absolutno večino glasov. Če ga ne potrdi, pa predlaga kandidata Bundestag sam, pri čemer je spet potrebna za izvolitev podpora dobre polovice poslancev.

Ce takšne večine ne dosežejo, potem sledi tako imenovano tretje glasovanje za kandidata, ki dobi največ glasov. Kaže, da bo to potrebno v sedanjem primeru, ker Adenauerjevo kandidacijo odklanjata tako Liberalna kot Socialdemokratska stranka. Če bi liberalci ostali pri svojem stališču, bi nastal položaj, v katerem bi morali krščanski demokrati kandidirati sedanjega podkanclerja Erharda ali se odločiti za ustanovitev vlade brez večine.

Socialdemokrati bi radi v vlado

Bonn, 20. sept. (Tanjug). Po dvodnevnih posvetovanjih za zaprtimi vrati je predsedstvo zahodnonemške Socialdemokratske

»Povodni konj se je odločil za Adenauerja,« tako je fotoreporter zapisal na zadnji strani fotografije velikega lepaka. Toda kakor vse kaže, se bo moral stari kancler umakniti svojemu podjetnemu podkanclerju Erhardu, ki ga podpirajo tudi liberalci. Brez njihovih glasov pa ne bo mogoče izvoliti novega kanclerja. Tako kot na večini predvolilnih letakov in lepakov je tudi na gornjem poleg Adenauerjeve Erhardova slika.